

Jaarverslag 2021

Stichting Vogelringstation Meijndel

Spek, V van der & R van der Vliet (red). 2022. Jaarverslag 2022. Stichting Vogelringstation Meijndel, Den Haag.

Dit is een uitgave van Stichting Vogelringstation Meijndel. De stichting houdt zich bezig met de studie van in het wild levende vogels door middel van ringonderzoek in Meijndel, Wassenaar.

Colofon

Maarten Verrips (CES)
Rinse van der Vliet (zoönosen)
Vincent van der Spek (overige teksten)

Redactie

Vincent van der Spek, Rinse van der Vliet & Els van Muiswinkel

Foto voorblad: Waterral, tweede-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 6 maart 2021 (Vincent van der Spek).

Stichting Vogelringstation Meijndel

Acaciastraat 212
2565 KJ Den Haag
t: 06 - 41 00 98 89
m: v.vanderspek@gmail.com

Rekeningnummer: NL41 INGB 0001531203 t.n.v. Stichting Vogelringstation Meijndel te Den Haag.

Het ringonderzoek van stichting Vrs Meijndel is mede mogelijk dankzij Dunea (terreinvergunningen, faciliteiten en onderhoud, financiële ondersteuning), Staatsbosbeheer (terreinvergunningen Duivenvoordse Polder), het Vogeltrekstation (ringvergunningen) en de Haagse Vogelbescherming (financiële ondersteuning).

SUMMARY

In 2021, we trapped birds on 105 days (690 hours) in Meijendel, Wassenaar, Zuid-Holland, the Netherlands. In all we ringed 5,619 birds, a little below the yearly average (2011-2020). The rings of an additional 703 individual birds were controlled at least once (11%). We trapped 79 species, one more than the yearly average over the previous ten years (2011-2020). Two new species were ringed, Gadwall and Melodious Warbler (2). Since 1963, we have now ringed 174 taxa (159 since 2000). Other unusual species were our 2nd Red-crested Pochard, 7th Dusky Warbler and 4th Little Bunting. In 2021:

- Blackcap (875; 16%), Blue Tit (699; 12%) and Reed Warbler (675; 12%) were the most commonly ringed species. Together these three species accounted for 40% of all birds ringed.
- 15 commonly trapped species were ringed significantly more often than on average (in 2000-2020).
- 8 species were trapped significantly less often.
- 6 species were trapped in record numbers: Little Ringed Plover (4; was 1), Common Snipe (13; was 11), Stonechat (11; was 8), Water Pipit (16; was 3), White Wagtail (72; was 29) and Pied Wagtail (4; was 3).
- The most unusual controls were of a Wood Pigeon ringed by us in 2008 and re-trapped in 2021. This is now the fourth oldest for the Netherlands. Grasshopper Warblers in France and Spain represented the third and most southerly control ever for any Dutch ringed Grasshopper Warbler.

The birds were ringed for the following projects:

1. **Constant Effort Sites (CES) (since 2000)**
European (EURING) survey on songbird populations. Both the number of adult and juvenile breeding birds was low in 2021.
2. **Zoonoses (since 2016)**
Blood samples of 279 birds divided over 30 species were taken. These were examined on pathogens that can be transferred from animals to humans. No zoonoses were found. We also trapped mosquitos (with a special trap) for this study.
3. **DNA study on Chiffchaffs (since 2009)**
We published a paper based on ten years of genetic sampling of chiffchaff taxa (van der Spek & de Knijff, 2021).
4. **Navigation of Common Starlings with GPS (new)**
38 birds were trapped for this study from the national scheme and the Max Planck Institute.
5. **Nightingale colour ringing (new)**
12 breeding birds were colour ringed for a population study in Meijendel.
6. **Retrapping Adults for Survival (RAS) Sand Martin (pilot)**
Due to predation by Foxes in two colonies, this pilot study was not very successful.
7. **Spring migration, dispersion and autumn migration (since 1963)**
Two phenological autumn records were broken: Common Redstart and Tree Pipit.
8. **Retrapping Adults for Survival (RAS) Jack Snipe (since 2008)**
Outside Meijendel. Due to corona restrictions, the number of trapping days was low.

The team consisted of nine ringers and nine assistants. Wijnand Bleumink resigned as a chairman after an impressive 21 years. He was succeeded by Vincent van der Spek. Jort Verhulst took over his task as secretary, Rinse van der Vliet remained treasurer. Vincent had the honour of chairing the National Ringer's Day, while Morrison Pot made it to the national radio telling about his study on Starlings. Covid restricted the educational activities, but we managed to guide two excursions. In a book on Nightingales, the author devoted an entire chapter on our work on this species (de Vos, 2021).

SAMENVATTING

Op een recordaantal van 105 dagen/690 uur vingen we in 2021 in Meijendel, Wassenaar, Zuid-Holland in totaal 6.702 vogels: 5.619 vogels werden geringd en van 703 individuen controleerden we een al aanwezige ring (11%), soms meermaals. Het aantal nieuw geringde vogels ligt iets onder het meerjarige gemiddelde van 2011-2020. Door het hoge aantal vangdagen lag het gemiddelde aantal nieuw geringde vogels per dag duidelijk lager dan in de tien jaren daarvoor. Met 79 soorten werd er één soort meer gevangen dan gemiddeld in 2011-2020. Twee daarvan waren nieuw: Krakeend en Orpheusspotvogel (2). Sinds 1963 zijn in Meijendel nu 174 taxa geringd (159 sinds 2000). Andere bijzondere vangsten waren Krooneend (2e exemplaar ooit), Bruine Boszanger (7e) en Dwerggors (4e).

- Zwartkop (875; 16%), Pimpelmees (699; 12%) en Kleine Karekiet (675; 12%) waren de meest geringde soorten. Tezamen zorgden ze voor 40 procent van alle vangsten.
- Vijftien jaarlijks geringde soorten werden ruim vaker geringd dan gemiddeld (berekend over 2000-2020).
- Acht jaarlijks geringde soorten werden juist ruim minder vaak geringd.
- Voor zes soorten was er een jaarrecord: Kleine Plevier (4 in 2021; was 1), Watersnip (13; was 11), Roodborsttapuit (11; was 8), Waterpieper (16; was 3), Witte Kwikstaart (72; was 29) en Rouwkwikstaart (4; was 3). Gele Kwikstaart (4) evenaarde het jaarrecord. Het hoge aantal Watersnippen en Waterpiepers hield met name verband met een sneeuwperiode in februari, de kwikstaartenrecords zijn vooral het gevolg van verhoogde inspanning in het voorjaar.
- De meest bijzondere terugmeldingen waren van een Houtduif die door ons in 2008 was geringd en dit jaar werd terug gevangen (met minimaal 13 jaar de op drie na oudste ooit voor ons land) en de Sprinkhaanzangers die in Zuid-Frankrijk en Spanje werden gecontroleerd, voor Nederland resp. de op drie na en meest zuidelijke terugmelding ooit.

Figuur 1. Jort Verhulst en Rinse van der Vliet met drie van de vier Kleine Plevieren van het jaar, een recordaantal, Meijendel, Wassenaar, 31 maart 2021 (Vincent van der Spek)

De vogels werden geringd in het kader van de volgende projecten:

1. Broedvogelonderzoek Constant Effort Sites (CES; sinds 2000)

CES in 2021 was matig. Zowel het aantal adulte als jonge vogels lag ruim lager dan gemiddeld. Ook landelijk werd dit opgemerkt.

2. Zoönosenonderzoek (sinds 2016)

Van in totaal 279 vogels verdeeld over 30 soorten werden bloedmonsters genomen voor een landelijk onderzoek naar pathogenen die (mogelijk) op mensen overdraagbaar zijn. Er zijn geen pathogenen in de afgenomen samples aangetroffen. Tevens zijn met een speciale val muggen gevangen.

3. DNA-onderzoek Tjiftjaffen (sinds 2009)

Het project heeft geresulteerd in een publicatie over tien jaar genetisch onderzoek aan tjiftjaffen (van der Spek & de Knijff, 2021). De verzamelde data bieden aanvullend onderzoeksmateriaal voor vervolgp-publicaties.

4. Oriëntatieonderzoek naar Spreeuwen met GPS-zenders (nieuw; pilot in 2018)

Er zijn in Meijndel 38 vogels gevangen voor het onderzoek. Het onderzoek is inmiddels geannuleerd a.g.v. de oorlog in Oekraïne (satellietdata niet meer in te zien n.a.v. sancties).

5. Kleurringen van Nachtegalen voor populatieonderzoek (nieuw)

Er zijn 12 vogels van kleurringen voorzien.

6. RAS (Retrapping Adults for Survival) Oeverwaluw (pilot)

Als gevolg van predatie in de kolonies door vossen zijn slechts twee vogels geringd; van één van deze vogels volgde een terugmelding uit Hoofddorp.

7. Voorjaarestrek, dispersie en najaarstrek (sinds 1963)

Van twee soorten (Gekraagde Roodstaart en Boompieper) is het fenologisch record aangescherpt.

8. RAS-project voor Bokje in de Duivenvoordse Polder (buiten Meijndel) (sinds 2008)

Door de beperkende coronamaatregelen is het vangen van Bokjes tot een minimum beperkt gebleven.

Het onderzoeksteam bestond uit negen ringvergunninghouders en negen assistenten. Wijnand Bleumink trad na 21 jaar af als voorzitter en droeg het stokje over aan Vincent van der Spek. Jort Verhulst nam zijn taken als secretaris over, Rinse van der Vliet bleef penningmeester. Vincent kreeg van het Vogeltrekstation de erebaan van dagvoorzitter op de landelijke Ringersdag toebedeeld. In een boek over Nachtegalen (de Vos, 2021) werd een hoofdstuk aan ons ringstation besteed en Morrison Pot gaf een radio-interview aan Vara's Vroege Vogels over zijn onderzoek naar Spreeuwen. Het aantal excursies was door coronamaatregelen beperkt, maar er konden er uiteindelijk toch twee doorgaan.

Figuur 2. Dwerggors, Meijndel, Wassenaar, 3 november 2021 (Marijn Prins).

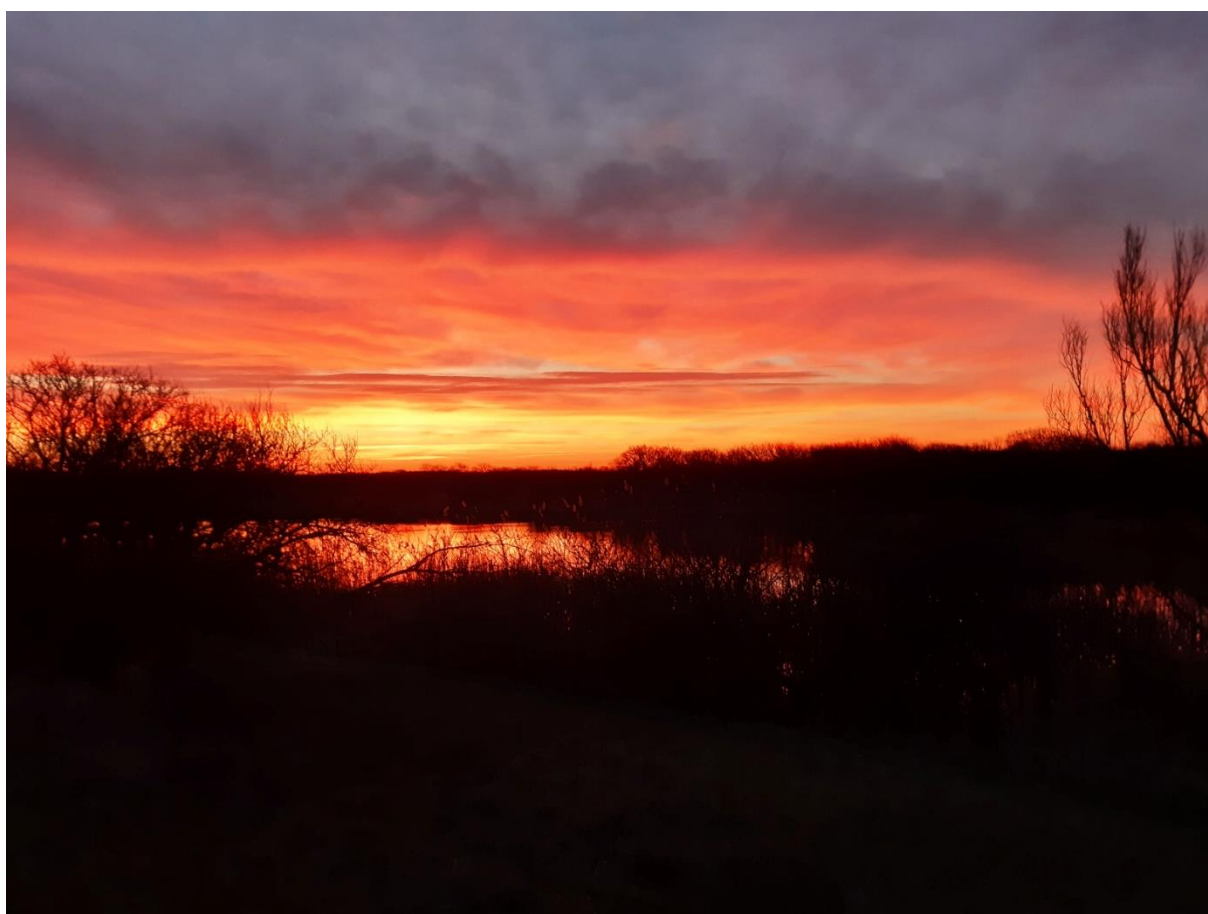
INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	7
1.1 Geschiedenis	8
1.2 Medewerkers	8
1.3 Machtigingen en vergunningen	8
1.4 Onderhoud	8
1.5 Publicaties, excursies en media	9
1.5 Dankwoord	9
2. Onderzoeken, inspanning en het weer	10
1.1 Onderzoeken en inspanning	10
1.2 Het weer in 2021	11
3. Resultatenverzicht	12
3.1 Overzicht van soorten en aantallen	12
3.2 Terugmeldingen	14
3.3 Jaarrecords	14
3.4 Nieuwe soorten	15
4. Resultatenverzicht	12
4.1 Broedvogelonderzoek: Constant Effort Sites	16
4.2 Zoönosenonderzoek	16
4.3 DNA-onderzoek naar Tjiftjaffen	19
4.4 Oriëntatieonderzoek naar Spreeuwen	216
4.5 Populatieonderzoek naar Nachtegalen	22
4.6 RAS Oeverwaluw	22
4.7 RAS Bokje Duivenvoordse Polder	22
5. Soortbesprekingen	22
5.1 Soortbesprekingen	22
5.2 Najaarsfenologie	31
6. Waarnemingen rondom de ringbaan	32
Bronnen	34
Bijlage 1 Totaaloverzicht geringde vogels 2000-2021	35
Bijlage 2 Totaaloverzicht terugmeldingen	37

1. INLEIDING

In dit jaarverslag worden de inspanningen en resultaten van Stichting Vogelringstation Meijndel, Wassenaar, Zuid-Holland (hierna: Vrs Meijndel) uit het jaar 2021 weergegeven.

In hoofdstuk 1 komen diverse algemene onderwerpen over het ringstation en de ringers aan bod, in hoofdstuk 2 worden de methoden en het weer besproken. Het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de vangsten die in hoofdstuk 4 per project verder zijn uitgewerkt. In hoofdstuk 5 volgen de besprekingen van de resultaten per soort. In hoofdstuk 6 is tenslotte kort aandacht voor opvallende losse waarnemingen van vogels en andere soortgroepen op en rondom de ringbaan.

Figuur 3. Door stofdeeltjes uit de Sahara kleurt de zonsopkomst rood. Meijndel, Wassenaar, 21 februari 2021 (Vincent van der Spek).

1.1 Geschiedenis

Met de oprichting van Ringstation Wassenaar – het eerste in Nederland – startte in 1927 het ringwerk in Meijndel. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de activiteiten vanaf 1942 noodgedwongen gestaakt. Door de bouw van de Atlantikwall verdween deze ringbaan in zijn geheel; wederopbouw op deze plek was na de oorlog niet meer mogelijk. In de periode 1955-1962 was wat nu het Centrum voor Vogeltrek en – demografie is (“Het Vogeltrekstation”) gevestigd in Leiden. Zij richtten op de huidige locatie een ringstation op, ca. 700 meter zuidelijker en 100 meter oostelijker ten opzichte van de oude plek. In 1963 werd, na het verhuizen van het Vogeltrekstation (VT) naar Arnhem, de huidige Stichting Vogelringstation Meijndel opgericht. De vangmiddelen werden door het VT aan de kersverse stichting geschonken. Medio jaren '90 werd nog maar weinig actief gerind. Binnen de gebieden van beheerder Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (thans Dunea) werd eveneens door in omvang kleine clubs gerind aan de Wassenaarse Slag (Vrs De Beer) en op Solleveld (Vrs Van Engelen). Om de voortgang te bewaken besloot de beheerder, nadat De Beer ontmanteld moest worden vanwege regeneratie van het vanggebied, alle activiteiten te centreren op de huidige plek. Zo maakte de stichting in 2000 een herstart. De huidige activiteiten zijn daarvan het gevolg.

1.2 Medewerkers

In 2021 bestond de ringgroep uit de ringvergunninghouders Wijnand Bleumink, Cornelis Fokker, Morrison Pot, Vincent van der Spek (voorzitter), Peter Spierenburg, Jan Vegelin, Jort Verhulst (secretaris; vergunninghouder sinds juli 2021), Maarten Verrips en Rinse van der Vliet (penningmeester) en de assistenten Sander Bik, Edwin Bosch, Rob ter Ellen, Nadine Hollevoet, Ghita de Jongh, Els van Muiswinkel en Gijsbert Twigt. Guus Slinkert en Sjaak Schilperoort liepen mee om te verkennen of ze willen aansluiten bij de groep. Begin 2021 trad Wijnand na 21 jaar (!) af als voorzitter van de stichting. Hij droeg het stokje over aan Vincent. Jort nam de taak van secretaris over van Vincent.

1.3 Machtigingen en vergunningen

De ringvergunningen zijn op voorspraak van het Centrum voor Vogeltrek en -demografie (“Het Vogeltrekstation”) te Wageningen afgegeven door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De benodigde terreinvergunningen werden verstrekt door de beheerders Dunea (Meijndel) en Staatsbosbeheer (Duivenvoordse Polder).

1.4 Onderhoud

Naast het reguliere onderhoud was er één grote verandering. De geluidsinstallatie vertoonde al jaren gebreken en na overleg met Dunea (omdat we niet zonder toestemming aan de elektriciteit wilden werken in het duin) besloten zij, tot onze vreugde, om het hele systeem te laten vervangen, waarbij

Figuur 4. Gijsbert Twigt graaft een kabelsleuf voor de aanleg van een nieuwe geluidsinstallatie.

wij onze wensen en ideeën over de inrichting konden overleggen. De aanleg vond plaats in maart, waarbij wij ‘spierkracht’ leverden bij het graven van de sleuven.

1.5 Publicaties, excursies en media

Figuur 5. Dick de Vos publiceerde een boek over de Nachtegaal waar wij voor geïnterviewd werden.

Publicaties

De vangsttotalen per dag zijn online te vinden op [Trektellen.nl](https://www.trektellen.nl). Het tweede artikel over het voorkomen van ondersoorten van Tjiftjaffen in Nederland op basis van genetica, waarin in Meijndel gevangen vogels een belangrijke rol spelen, werd gepubliceerd (van der Spek & de Knijff, 2021). Zie 3.6 voor een samenvatting.

Excursies

In de loop van het jaar werden de coronarestricties voor excursies opgeheven. Twee volgeboekte groepsbezoeken georganiseerd door [Dagjeindenatuur.nl](https://www.dagjeindenatuur.nl) (18 juli en 31 oktober) verliepen succesvol. Bij twee andere geplande excursies gooide het weer roet in het eten.

Media

Dick de Vos bracht zijn KNNV-boek *Ode aan de Nachtegaal* uit, waarin een heel hoofdstuk is opgenomen over ons ringwerk aan de soort. Morrison Pot werd door Vara's Vroege Vogels Radio geïnterviewd over zijn verplaatsingsonderzoek naar Spreeuwen. Het interview is [hier](https://tinyurl.com/5n8jantd) (<https://tinyurl.com/5n8jantd>) na te luisteren.

1.6 Dankwoord

Allereerst dank aan Dunea voor de prettige reguliere contacten, de terreinvergunningen, de financiële bijdrage en het beheer en onderhoud van het terrein en de hut. Op alfabetische volgorde bedanken we Rolf van Duiker, Eric van Gerrevink, Harrie van der Hagen en Niels Kimpel. We zijn héél blij met de nieuwe geluidsinstallatie. Casper Zuyderduyn (Staatsbosbeheer) verleende de vergunningen voor de Duivenvoordse Polder (Bokjes). Het bestuur van VWG Meijndel wordt bedankt voor de samenwerking. Adri Remeus is al jaren de spil bij het Bokjesproject. Het bestuur van de Haagse Vogelbescherming zijn wij dankbaar voor de financiële steun. Ringers op andere locaties gaven tips. Dat zijn te veel mensen om te noemen, maar Jan Visser (Vrs Castricum) verdient een aparte vermelding. Het Vogeltrekstation ten slotte wordt bedankt voor de machtigingen en de soepele contacten.

2. ONDERZOEKEN, INSPANNING EN HET WEER

2.1 Onderzoeken en inspanning

Onderzoeken

We namen deel aan acht projecten:

1. Het gestandaardiseerde broedvogelonderzoek Constant Effort Sites (CES).
2. Het DNA-onderzoek naar herkenning, voorkomen en temporele spreiding van tjiptjafata;
3. Het zoönosenproject, waarbij een selectie van soorten bemonsterd wordt voor onderzoek naar virussen; daarnaast heeft Vrs Meijndel hiervoor meegewerkt aan het vangen van steekmuggen.
4. Verplaatsingsonderzoek Spreeuwen.
5. Kleurringen van Nachtegalen voor populatieonderzoek van Herman van Oosten (Oenanthe Ecologie).
6. Trek/dispersie.
7. Pilot Retrapping Adults for Survival (RAS) Oeverzwaluw.
De laatste jaren neemt het aantal broedpogingen van Oeverzwaluwen in de duinstreek toe en er is de wens deze ontwikkeling te volgen.
8. RAS Bokje (in de Duivenvoordse Polder).

Inspanning

In 2021 is in Meijndel op 105 dagen (Tabel 1), verdeeld over alle maanden in totaal zo'n 690 uur geringd (trektellen.nl). Er zijn diverse jaren met rond de 100 vangdagen, maar dit was daarmee het jaar met de meeste vangdagen sinds de herstart van de ringactiviteiten in 2000 (Figuur 6). Mede door een periode met sneeuw en erg succesvolle pogingen om Witte Kwikstaarten te ringen was het aantal vangdagen in januari-medio maart hoger dan gemiddeld.

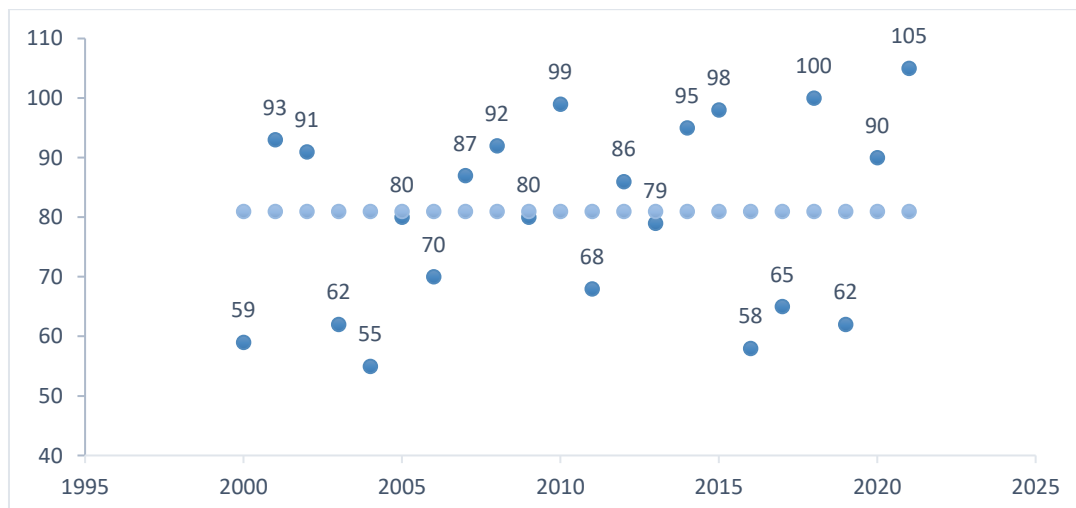
Tabel 1. Aantal ringdagen per maand in 2021

jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	tot
5	12	8	8	5	4	6	13	18	13	10	3	105

zwart= alleen geluid van niet-zangvogels toegestaan i.v.m. broedvogeltellingen en CES (tevens beperkt aantal vangdagen met mistnetten)

blauw= maanden waarin vrijwel zonder beperkingen geringd kon worden, m.u.v. middelste zaterdag van september – maart (i.v.m. Sovon-wintervogeltellingen; geen geluid).

NB vogels in een nachtvangst die voor 24.00 uur gevangen zijn, zijn niet als aparte vangdag geteld.

Figuur 6. De spreiding (55-105) van het aantal vangdagen per jaar in Meijndel 2000-2021 is groot (lichtblauwe stippellijn= gemiddelde: 81). Dit nuanceert de betekenis van de jaarlijks gevangen aantallen vogels.

2.2 Het weer in 2021

Gedurende één week werd de kwakkelwinter van 2020/2021 onderbroken. Op 7 februari viel er 15 cm sneeuw. Die bleef ruim een week liggen. De temperatuur schommelde tot 14 februari tussen de -9°C en -2°C, aanvankelijk met een harde tot stormachtige, gure oostenwind. Een week later was het 15°C en zonnig. Maart was zacht en wisselde rustige dagen af met wat dagen met stevige wind. Eind maart werd het 20°C en was het zonnig, Veel zomervogels arriveerden erg vroeg in Nederland. Het voorjaar werd een van de koudste ooit gemeten. April begon onstuimig, met zelfs regelmatig hagel en natte sneeuw. Tot eind mei overheersten noordelijke, koude stromingen, afgewisseld met westenwinden. Daarbij vielen regelmatig buien. Pas op 28 mei sloeg het weer om. Er werd behoudens CES dan ook nauwelijks geringd. De zomer was nat en kouder dan in voorgaande jaren en dat had vooral in juli zijn weerslag op het aantal vangdagen. Augustus was een wat betere maand. Hoewel van een *Indian Summer* geen sprake was, was het in het najaar regelmatig prima vangweer, al was oktober bovengemiddeld nat. In november waren er enkele stormen, en stond er regelmatig vrij veel wind. In november en december waren er regelmatig rustige, zachte, maar zeer grauwe dagen met regelmatig buitjes of (mot)regen: de zon liet zich ongewoon weinig zien.

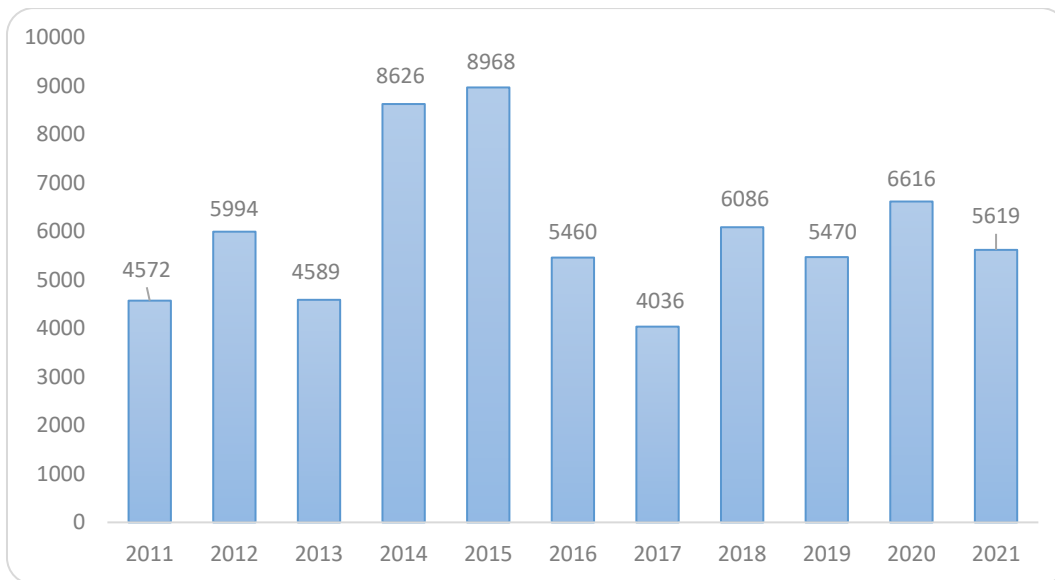

Figuur 7. De achterzijde van de ringhut in de sneeuw, 8 februari 2021 (Nadine Hollevoet)

3. RESULTATENOVERZICHT

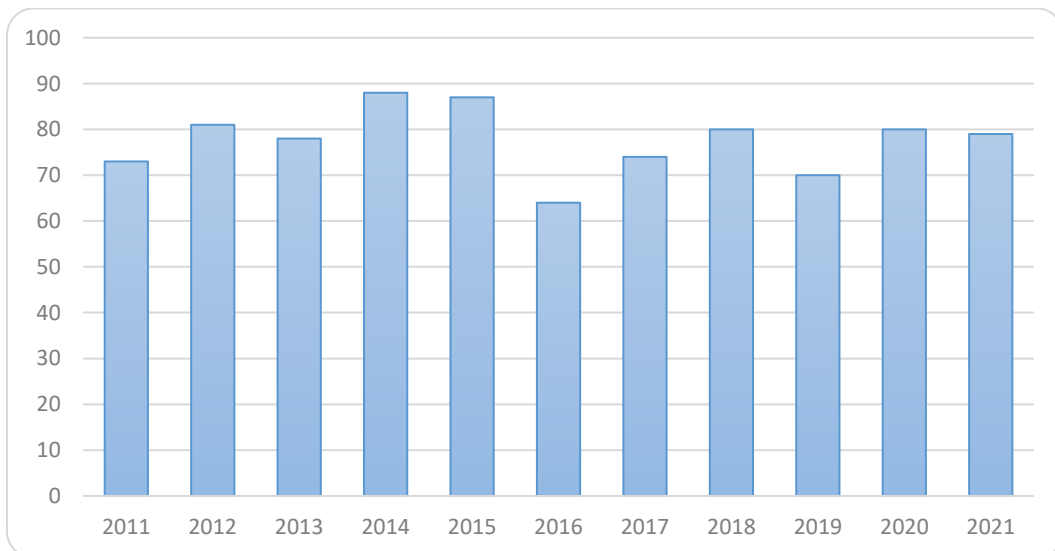
3.1 Overzicht van soorten en aantallen

In totaal werden in Meijndel 5.619 vogels geringd. Het aantal nieuw geringde vogels lag iets onder het gemiddelde van 6.042 over de jaartotalen van 2011-2020 (zie ook Figuur 8), ondanks een bovengemiddelde inspanning. Het gemiddelde aantal vangsten per dag was daarmee zelfs opvallend laag: 54. Het gemiddelde over 2011-2020 is 74 (spreiding: 61-94).

Figuur 8. Aantal nieuw geringde vogels in Meijndel per jaar 2011-2021.

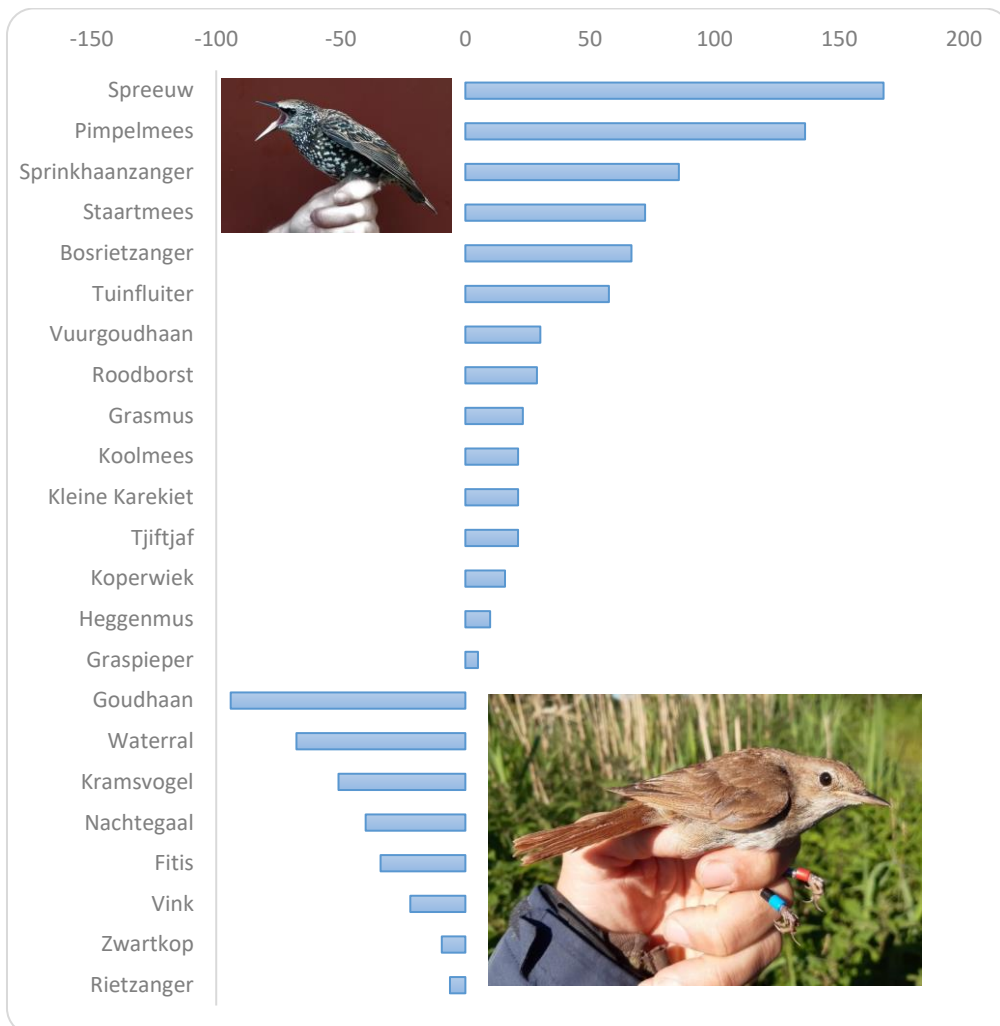
In Meijndel zijn sinds 1 januari 2000 110.391 vogels van 152 soorten en zeven ondersoorten geringd (zie Bijlage 1 voor een overzicht van alle vangsten)¹. De vangsten in 2021 waren verdeeld over 79 soorten, één boven het gemiddelde van 2011-2020 (Figuur 9).

Figuur 9. Aantal in Meijndel geringde vogelsoorten in 2011-2021.

¹ Door de stichting zijn tussen 1963 en 1999 14 soorten geringd die sinds 2000 ontbreken: Tafeleend, Patrijs, Blauwe Kiekendief, Smelleken, Zomertortel, Kortteenleeuwerik, Duinpieper, Noordse Kwikstaart, Raddes Boszanger, Grauwe Klauwier, Europese Kanarie, Frater, Roodmus, Wilgengors en Bosgors

Vijftien jaarlijks geringde soorten werden ruim vaker geringd, acht soorten bleven achter ten opzichte van het jaargemiddelde (Figuur 10).

Figuur 10. Jaarlijks in Meijndel geringde soorten die in 2021 piekten óf minder vaak dan gemiddeld t.o.v. 2000-2020 werden geringd, in percentages (alleen soorten met een jaargemiddelde van >25 exemplaren en een afwijking van >5% opgenomen). Foto's: Spreeuw (Nadine Hollevoet) en Nachtegaal (Vincent van der Spek)

De tien soorten die deze eeuw het vaakst in Meijndel zijn geringd, zorgen voor ruim twee derde (69%) van de vangsten (Tabel 2).

Tabel 2. De tien meest geringde soorten in Meijndel in de periode 2000-2021

Soort	Aantal	% totaal
Zwartkop	21.171	19%
Kleine Karekiet	12.374	11%
Roodborst	8.934	8%
Pimpelmees	6.910	6%
Koolmees	5.518	5%
Goudhaan	5.439	5%
Tjiftjaf	4.914	4%
Merel	3.848	3%
Graspieper	3.778	3%
Tuinfluiter	3.137	3%
Totaal	76.023	67%

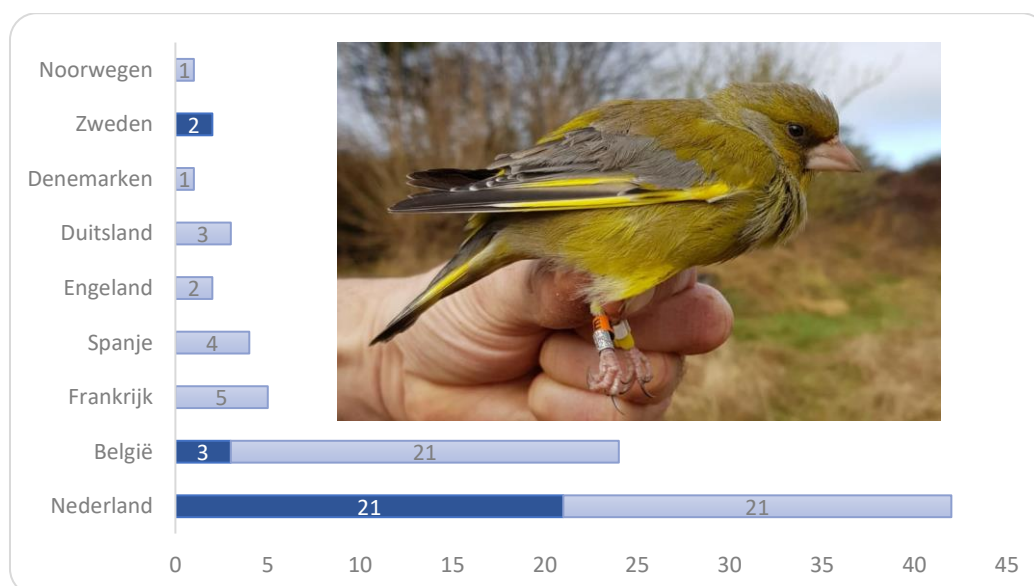
Tabel 3. De tien meest geringde soorten in Meijndel in 2021

Soort	Aantal	% totaal
Zwartkop	875	16%
Pimpelmees	699	12%
Kleine Karekiet	675	12%
Roodborst	516	9%
Koolmees	301	5%
Tjiftjaf	268	5%
Tuinfluiter	219	4%
Graspieper	180	3%
Veldleeuwerik	141	3%
Merel	175	3%
Totaal	4.049	72%

Ondanks dat Veldleeuwerik een redelijk jaar kende, is de soort voor het eerst uit de langjarige top tien gedeukt. Die plek is – zoals eerder voorspeld – ingenomen door de Tuinfluiter, die het goed blijft doen. In 2020 (Tabel 3) waren er enkele verschillen ten opzichte van de langjarige top tien. Pimpelmees kende een invasiejaar, en het ontbreken van Goudhaan valt op (zie ook Figuur 10). Deze soort kent magere jaren, afgewisseld met pieken. Van slechts 14 soorten vingen we meer dan honderd exemplaren (in 2020 was dat 18), en geen enkele soort passeerde de duizend vangsten. De tien meest geringde soorten tezamen namen, net als in 2020, desondanks een nóg groter aandeel van het totaal voor hun rekening dan bij het meerjarige gemiddelde: bijna driekwart van alle vangsten. Worden de vangsten minder divers?

3.2 Terugmeldingen

In 2021 werden door ons 703 individuen terug gevangen (11% van het totaal aantal gevangen vogels), met in totaal 1.083 aflezingen (178 vogels werden meer dan eens teruggevangen). Het grootste deel betreft eigen terugvangsten. De meest bijzondere was de op drie na oudste **Houtduif** ooit voor Nederland (zie p. 23 voor uitwerking). Het was pas de eerste keer dat we een door onszelf geringde **Sperwer** terug vingen, en voor **Gierzwaluw** de tweede keer. Een **Vink** in zijn negende kalenderjaar – die tussentijds niet eenmaal werd teruggevangen – was opvallend vanwege de leeftijd. Een minimaal elf jaar oude **Kleine Karekiet** keerde eveneens terug (zie p. 17). We ontvingen 26 terugmeldingen (sommige van voor 2021) van 15 soorten van ringen die niet door onszelf waren aangelegd: 21 uit Nederland en vijf uit het buitenland. 58 door ons geringde vogels werden van andere locaties teruggemeld: 21 elders in Nederland, 37 uit het buitenland. Met afstand de meest bijzondere waren die van **Sprinkhaanzangers** in Frankrijk en Spanje (zie p. 28). Een **Gekraagde Roodstaart** in Denemarken was voor deze soort onze eerste terugmelding uit een land ten noorden van ons. Voor een verdeling van terugmeldingen per land, zie Figuur 11. *De gegevens van alle terugvangsten zijn te vinden in Bijlage 2.*

Figuur 11. Terugmeldingen in Meijndel naar herkomstgebied van elders geringde vogels (donkerblauw) en door ons geringde vogels die elders zijn teruggemeld (lichtblauw). Achtergrond: een in Vleuterweide, Utrecht gekleurde mannetje Groenling, terug in Meijndel op 27 februari 2021 (Jort Verhulst)

3.3 Jaarrecords

In 2021 werden van zes soorten de hoogste aantallen ooit geringd (Tabel 4). Van Witte Kwikstaart werd het record voor het derde jaar op rij verbroken: dit is gerelateerd aan vanginspanning. Watersnip en Waterpieper houden verband met sneeuwval. Daarnaast zorgden vier Gele Kwikstaarten voor een evenaring van het record uit 2018.

Figuur 12. Rouwkwikstaart, mannetje, Meijndel, Wassenaar, 3 maart 2021 (Gijsbert Twigt)

Figuur 13. Kleine Plevier, mannetje, Meijndel, Wassenaar, 3 maart 2021 (Vincent van der Spek).

Tabel 4. Jaarrecords Vrs Meijndel in 2021

Soort	Aantal	Vorige record
Kleine Plevier	4	1 (meerdere jaren)
Watersnip	13	11 (2009)
Roodborsttapuit	9	8 (2020)
Waterpieper	16	3 (2019)
Witte Kwikstaart	72	29 (2020)
Rouwkwikstaart ⁷	4	3 (meerdere jaren)

3.4 Nieuwe soorten voor het ringstation

De eerste toevoeging aan de lijst van geringde soorten door de stichting was een mannetje **Krakeend** op 18 april. Op 27 mei hingen er vervolgens liefst twee **Orpheusspotvogels** in de netten. Een **Dwerggors** op 3 november was weliswaar de vierde voor de stichting, maar het was pas de eerste sinds de herstart van de activiteiten in het jaar 2000. De voorlaatste was in 1980 (!).

Figuur 14. Orpheusspotvogel, Meijndel, Wassenaar, 28 mei 2021 (Vincent van der Spek)

4. RESULTATEN PER ONDERZOEK

4.1 Broedvogelonderzoek: Constant Effort Sites

Het doel van het Europese project Constant Effort Sites (CES) is het verzamelen van informatie die bijdraagt aan het verklaren van veranderingen in vogelpopulaties. Deze informatie wordt in een meerjarig vogelringproject met behulp van vaste mistnetopstellingen tijdens het broedseizoen verzameld. De speerpunten van het CES-project zijn monitoring van:

- 1) aantallen;
- 2) reproductie en
- 3) overleving.

Figuur 15. Grasmus, adult mannetje, Meijendel, Wassenaar, 14 augustus 2021. Veel adulte broedvogels ruien direct na het broedseizoen (Nadine Hollevoet).

Daarvoor wordt in de periode tussen half april en begin augustus eenmaal per tien dagen gevangen zonder gebruik van geluid of andere middelen die de vangst zouden kunnen beïnvloeden. In totaal zijn er 11-12 vangsessies per jaar. Per periode wordt vanaf een half uur voor zonsopkomst tot zes uur daarna gevangen, met een vaste mistnetopstelling. Reproductie-informatie over het aantal uitgevlogen jongen wordt verkregen door de verhouding tussen de gevangen volwassen en jonge vogels in de loop van het zomerseizoen. Hervangsten van geringde vogels in opeenvolgende onderzoeksjaren geven informatie over de jaarlijkse overleving. Voor meer informatie zie de [CES-handleiding](https://tinyurl.com/2p8kajpj) (<https://tinyurl.com/2p8kajpj>).

In totaal werden tijdens CES 446 individuen gevangen (nieuw geringde vogels en terugvangsten bij elkaar opgeteld). 189 van deze vogels waren juveniel (Tabel 5).

Tabel 5. Overzicht van geringde en teruggevangen vogels tijdens CES 2021.

Nieuw/terug Jaar Soort/leeftijd	Nieuw geringd			Terug gevangen uit						
	2021			2021	2020		2019		2018	
	>1	1kj	Tot	>1	>1	1kj	>1	1kj	>1	1kj
Grote Bonte Specht	1	1	2							
Draaihals	1	0	1							
Cetti's Zanger	0	2	2							
Winterkoning	0	1	1	1		2				
Heggenmus	1	1	2	1		1				
Roodborst	9	2	11							
Nachtegaal	7	12	19	3	2	1	1			
Gekraagde Roodstaart	1	1	2							
Roodborsttapuit	1	4	5							
Rietzanger	1	1	2							
Sprinkhaanzanger	3	1	4	1						
Orpheusspotvogel*	0	0	0	2						
Kleine Karekiet	18	8	26	3	2		3	3		
Bosrietzanger	10	2	12	2	1					
Braamsluiper	10	6	16	4	3	1				
Grasmus	23	16	39	8	7	3			1	3
Tuinfluitier	14	9	23	14	2	3				
Zwartkop	25	25	50	1		2	1	1	1	
Tjiftjaf	13	17	30	6	1					
Fitis	9	18	27	3			1			
Zanglijster	0	2	2							
Staartmees	2	0	2		1					
Pimpelmees	2	22	24		1					
Koolmees	3	33	36	1		3				
Glanskop	0	1	1							
Boomkruiper	0	2	2							
Boompieper	0	1	1							
Vink*	0	0	0		1					
Rietgors*	0	0	0	1						
Totaal	154	189	343	51	21	16	6	4	2	3

1kj=eerste kalenderjaar; >1=ouder dan eerste kalenderjaar.

Drie soorten (*) werden wel tijdens CES teruggevangen, maar niet tijdens CES geringd.

Twee controles vallen buiten het bereik van de tabel: een in 2017 als na eerste kalenderjaar geringde man geringde Vink was al minimaal vijf jaar oud bij controle dit voorjaar en een in 2012 als na eerste kalenderjaar geringde Kleine Karekiet was zelfs al minimaal tien jaar oud! De vangdata van deze vogel:

Geringd	8 augustus 2012
Gecontroleerd	21 juli 2013, 21 mei 2018, 25 juli 2020, 27 april 2021, 11 mei 2021, 20 mei 2021

De **Orpheusspotvogels** zijn geen vergissing: ze werden de avond voorafgaand aan de vijfde CES-ochtend geringd bij het klaarzetten van netten (die uiteraard 's nachts dichtgeschoven werden), en de volgende ochtend tijdens de CES beide teruggevangen. Het was de laatste maal dat we iets van ze vernamen: aanwijzingen voor territoria waren er niet. **Heggenmus** en **Winterkoning** waren net als in 2020 op een minimaal niveau. Het ogenschijnlijke broedsucces zal niet bijdragen aan snel herstel want van beide werden weinig jongen geringd. De in enige mate overeenkomende biotoop van soorten als Tjiftjaf, Tuinfluitier en Zwartkop doen het wel goed. Het aantal gevangen volwassen **Nachtegalen** (inclusief controles uit eerdere jaren) bedraagt de laatste zes jaar gemiddeld 15 met als uitersten 11 en 23. Het aantal van 14 van 2021 viel binnen die range. Het aantal van 12 geringde jongen lag echter iets hoger dan gemiddeld in 2016-2020 (9,2), al blijven het kleine getallen. **Roodborsttapuiten** vangen we de laatste jaren steeds vaker en we vangen ook aardig wat eerstejaars. Van de **Kleine Karekiet** vingen we in 2019 en 2020 nauwelijks door ons in eerdere jaren geringde vogels terug, terwijl dat in de jaren daarvoor gebruikelijk was. In 2021 lag het aantal eigen controles van Kleine Karekieten weer op een normaal peil, maar het zijn op één na (uit 2012, zie hierboven) uitsluitend in 2019 en 2020 geringde vogels. Van de zes vogels die we in 2019 ringden en in 2021 aflazen, lazten we er in 2020

slechts één af: dit geeft goed weer dat de vangkans een grote rol speelt in een kleine steekproef, en dat dat de cijfers eigenlijk niet voor lokale analyses gebruikt kunnen worden: ze dragen vooral bij aan een landelijk beeld. De **Bosrietzanger** schoot in 2020 omhoog en handhaafde zich dit jaar op een iets lager niveau. Daarbij werd voor de tweede keer sinds 2000 een in een eerder jaar door ons geringde vogel afgelezen, uit 2020. De **Grasmus** blijft het uitstekend doen en was de talrijkste soort uit het CES-onderzoek. Daarbij werden veel vogels gecontroleerd uit eerdere jaren (n=14). Onder de controles bevindt zich een vogel die in 2020 als eerstejaars geringd werd in België. **Tuinfluiter** en **Zwartkop** behoren in ons onderzoeksterrein al jaren tot de talrijkste broedvogels maar de tabel toont een opmerkelijk verschil. Van de 15 dit jaar geringde >1kj Tuinfluiters vingen we er 14 minimaal één keer terug, van de 25 geringde zwartkoppen was dat er maar één! Zo goed als het de **Tjiftjaf** vergaat, zo slecht boert de **Fitis**. Diens achteruitgang is al sinds 2014 evident, behoudens een enkele tussentijdse opleving. Hiervan was in 2021 geen sprake. De Tjiftjaf is stabiel op een hoog niveau, al viel in 2021 op dat slechts één in een eerder jaar geringde vogel werd afgelezen: vrijwel de hele populatie leek in 2021 dus uit nieuwe vogels te bestaan. Er stond opnieuw geen enkele **Merel** op de lijst. In 2019 ontbrak hij ook al volledig. De laatste CES-terugvangst van een Merel uit een eerder jaar was in 2017. Iedereen was blij met de vangst van een jonge **Glanskop**. Die soort ontbrak in 2020 voor het eerst op de jaarlijst.

4.2 Zoönosenonderzoek

Bloedmonsters en cloaca- en keelwabs

Jan en Rinse verzamelden in het kader van onderzoek naar zoönosen (ziekten die van dieren naar mensen overdraagbaar zijn) materiaal van 279 vogels van 28 soorten (Tabel 6). Dit landelijke project is een samenwerking tussen o.a. het Vogeltrekstation en het Erasmus Medisch Centrum Rotterdam (EMC). Voor meer achtergrondinformatie: zie het jaarverslag van 2020 (van der Spek & van der Vliet, 2020). Er werden dit jaar geen besmettingen van in Meijndel bemonsterde vogels gemeld.

Muggenonderzoek

In 2020 is er met het **One-Health PACT** een groot samenwerkingsverband opgezet om de effecten van veranderingen in het milieu en door muggen overdraagbare ziekten te onderzoeken. Dit samenwerkingsverband is geïnitieerd door de ViroScience afdeling van het EMC, en mede opgezet door meerdere universiteiten, onderzoeksinstituten en overheidsinstellingen in Nederland. Voor een uitgebreide uitleg van de methodiek: zie jaarverslag 2020 (van der Spek & van der Vliet, 2021). Dit onderzoek werd gecontinueerd in 2021: in de periode juli tot september werden wekelijks muggen bemonsterd.

Tabel 6. In 2021 verzamelde bloedmonsters en cloaca- en keelwabs ten behoeve van het zoönose-onderzoek

Soort	Aantal
Grote Bonte Specht	1
Draaihals	1
Pimpelmees	1
Koolmees	9
Staartmees	2
Cetti's Zanger	2
Fitis	12
Tjiftjaf	12
Vuurgoudhaan	1
Winterkoning	1
Rietzanger	6
Kleine Karekiet	53
Bosrietzanger	5
Sprinkhaanzanger	23
Zwartkop	53
Tuinfluiter	25
Grasmus	6
Braamsluiper	4
Sperwergrasmus	1
Spreeuw	8
Zanglijster	4
Grauwe Vliegenvanger	1
Roodborst	18
Nachtegaal	11
Gekraagde Roodstaart	3
Bonte Vliegenvanger	1
Roodborsttapuit	1
Heggenmus	13
Boompieper	1
Goudvink	1
Totaal	279

4.3 DNA-onderzoek naar Tjiftjaffen

De publicatie *Migrating chiffchaff taxa in the Netherlands – a ten year genetic study* (van der Spek & de Knijff, 2021) was het resultaat van tien jaar lang veren verzamelen voor genetische analyse, om meer inzicht te krijgen in het voorkomen en de herkenning van ondersoorten die ons land aandoen, een samenwerking tussen het LUMC in Leiden (o.l.v. Dr. Peter de Knijff) en vijf ringstations. Het heeft het inzicht in deze soortgroep in Nederland én andere Europese landen veranderd en daarmee kunnen we trots zijn op het resultaat. Op basis van het al verzamelde genetische materiaal zullen nog meer artikelen verschijnen. De onderstaande samenvatting van het artikel is overgenomen van de publicatie in Dutch Birding 43:2, 120-131

Doortrekkende tjiftjaf taxa in Nederland: tien jaar genetische studie

In de periode 2009-11 werd op vijf ringlocaties in Nederland een verkennende studie gedaan naar de genetica van tjiftjaffen: Tjiftjaf *Phylloscopus collybita collybita*, Scandinavische Tjiftjaf *P. c. abietinus* en Siberische Tjiftjaf *P. tristis*. In die studie werden van ‘verdachte’ vogels (vogels waarvan vermoed werd dat het niet de in Nederland algemeen voorkomende nominaat *collybita* betrof) borstveertjes verzameld voor een mtDNA-analyse. Siberische Tjiftjaf bleek daarbij algemener dan gedacht: het bleek een schaarse soort en geen dwaalgast. Veel Siberische waren door de ringers in het veld echter als Scandinavische gedetermineerd. Dat kwam deels door een misinterpretatie van determinatieliteratuur, maar ook omdat sommige vogels meer kleedvariatie lieten zien dan tot op heden bekend was van dit taxon, zoals geel in de wenkbrauw of een mosgroene rug. Dat leidde tot speculatie van buitenlandse onderzoekers of er sprake was van vogels met gemengde genen. Dat het onderzoek geen enkele genetische Scandinavische opleverde gaf te denken: blijkbaar zagen ringers niets bijzonders aan deze vogels en konden ze deze dus niet van de nominaat onderscheiden. Ook bleken grote vleugelmaten (waarvan sommige in de literatuur als diagnostisch zijn bestempeld) niet bruikbaar. Van Scandinavische Tjiftjaf wordt algemeen aangenomen dat ze als doortrekker Nederland aandoen. Maar klopt dat wel? Het wordt in elk geval niet ondersteund door ringgegevens. En als ze hier voorkomen, in welke perioden van het jaar trekken ze dan door? Zijn ze algemeen? En hoe zien ze eruit? Deze vragen waren aanleiding voor een vervolgstudie. Daarbij werden op dezelfde vijf locaties veertjes verzameld maar dit keer gebeurde dat willekeurig, dus zonder rekening te houden met het uiterlijk van de vogels (data

zonder bias). Daarnaast werden wederom zo veel mogelijk verdachte vogels bemonsterd, ook om nog meer inzicht in Siberische te krijgen (data met bias). In de periode 2012-18 werden van 474 Tjiftjaffen veertjes verzameld, voornamelijk in het najaar. Met 41 monsters uit de periode 2009-11 daarbij opgeteld zijn daarmee in 10 jaar 515 tjiftjaffen genetisch geanalyseerd. In de vervolgstudie werd het eerste bewijs geleverd dat Scandinavische Tjiftjaf inderdaad in Nederland voorkomt (n=22). Ze komen verspreid over het najaar voor, wanneer de verhouding Scandinavische vs. nominaat *collybita* ongeveer 1:18 is. De resultaten van de verkennende studie met betrekking tot de determinatie werden bevestigd: wederom waren ringers niet in staat om Scandinavische van de nominaat te onderscheiden. Met identieke geluiden, een niet-onderscheidend kleed en het ontbreken van diagnostische maten lijkt het niet onlogisch deze taxa samen te voegen – ware het niet dat ze genetisch van elkaar verschillen. Het eerder ontstane beeld van Siberische Tjiftjaf (n=99) werd in de vervolgstudie bevestigd. Die arriveert als laatste van de drie, met de vroegst genetisch bewezen vogel op 7 oktober. Uit een steekproef bleek dat op de vijf belangrijkste monsterlocaties voor dit project in de maanden oktober en november 2012-14 ruim twee procent van alle geringde (dus inclusief niet bemonsterde) tjiftjaffen een Siberische te zijn. Ringers hadden geleerd van de verkennende studie, want ze waren nu uitstekend in staat om dit taxon te herkennen: alle op kleed geïdentificeerde Siberische bleken dat op één uitzondering na ook op basis van mtDNA te zijn. Uitzondering was een vogel met het uiterlijk van een Siberische maar met de (opgenomen) roep van een nominaat of Scandinavische. De vogel kreeg van de ringer geen

taxon toegewezen, maar de vogel had het mtDNA van een Siberische. Een dergelijk intrigerend geval werd eerder ook in Engeland vastgesteld. Wel waren er van alle locaties tezamen vier foutieve determinaties. Eén vogel bleek een Scandinavische, de andere drie betroffen een nominaat. Blijkbaar – en ook dit was in Groot-Brittannië al vastgesteld – komen er soms grijze nominaat Tjiftjaffen voor, die weinig of zelfs geen geel- en groentinten in het kleed hebben, een nog onbekende determinatie-uitdaging. Dat gezegd hebbende zijn dit echt uitzonderingen en is de foutmarge klein: nagenoeg altijd is voor waarnemers met enige ervaring (zoals de ringers in dit project) Siberische uitstekend op uiterlijk te herkennen. Het horen van de roep is daar niet voor nodig. Bijzonder verrassend waren twee vangsten van de ondersoort *P. c. brevirostris* (Turkse Tjiftjaf) of *P. c. caucasicus* (Kaukasische Tjiftjaf) in het late najaar van 2015 (met een derde op Helgoland, Duitsland). Een assay om deze twee nauw verwante taxa genetisch van elkaar te onderscheiden is nog in ontwikkeling. Hoewel onverwacht is het goed om zuidoostelijke ondersoorten op de radar als mogelijke dwaalgasten in Noordwest-Europa te hebben. Van alle taxa tezamen bleek op basis van een genetische analyse twee derde van de vogels een

mannetje. Deze disbalans kan samenhangen met het afspelen van geluid (van zowel de nominaat als Siberische) op vier van de vijf studielocaties. Bij tjiftjaffen is eerder aangetoond dat mannetjes daar sterker op reageren dan vrouwtjes. Op de vijfde locatie (Schiermonnikoog, Friesland) is echter geen geluid gebruikt, van geen enkele zangvogel. Het aandeel mannetjes daar was lager, maar wijkt niet heel sterk af en daarmee werd geen volledige verklaring gevonden voor de afwijkende seksratio. MtDNA vertelt alleen het genetische verhaal van de moederlijn en geeft daarmee dus geen compleet beeld. In een vervolgstudie met gebruik van het huidige materiaal zal daarom het volledige genoom bekeken worden (nDNA) van alle Siberische en Scandinavische Tjiftjaffen, alsmede van de zuidoostelijke vogels, zodat ook genetische informatie van de vaderlijke lijn verkregen wordt. Dan wordt ook duidelijk of wij in Nederland vogels krijgen uit de smalle hybridisatiezone tussen Siberische en Scandinavische. Zeker de vogels uit de verkennende studie die vanwege enkele opvallende kenmerken in binnen- en buitenland discussie over hun zuiverheid opriepen, en de Siberische met de 'verkeerde' roep zijn dan interessant.

Figuur 16. Scandinavische Tjiftjaf, Meijndel, Wassenaar, 3 november 2018. Dit is gebaseerd op mtDNA, op uiterlijk is dit taxon niet met zekerheid te determineren (Vincent van der Spek)

4.4 Verplaatstingsproef Spreeuwen

Dit project was een samenwerking tussen het Vogeltrekstation en het Max Planck Institute for Ornithology. Het moest een herhaling worden van een befaamd oriëntatieonderzoek uit de jaren vijftig waarbij rondom Den Haag duizenden Spreeuwen gevangen, geringd en per vliegtuig naar Zwitserland verplaatst werden. De adulte vogels bleken hun 'fout' te corrigeren, de jonge Spreeuwen trokken verder in dezelfde richting als ze vanuit Nederland zouden doen (Perdeck, 1958). Bij Spreeuwen was dus sprake van aangeboren en aangeleerde trek. Via ICARUS (International Cooperation for Animal Research Using Space) konden in het najaar van 2021 de nieuwste generatie GPS-zenders worden aangebracht, klein genoeg voor een Spreeuw. Er zijn 38 vogels in Meijendel gevangen. De helft is weer losgelaten in de duinen (als controlegroep), de andere helft is naar Zwitserland verplaatst. De zender geeft signalen door naar ontvangers in de ruimte, via het internationale ruimtestation ISS. Door de oorlog in Oekraïne werd het project in maart 2022 echter alweer gestopt. De Russische ruimtevaartorganisatie Roskosmos zegde de samenwerking met veel partners op, inclusief het Icarus-project. Het uitzenden van data werd daarmee beëindigd.

4.5 Populatieonderzoek Nachtegalen

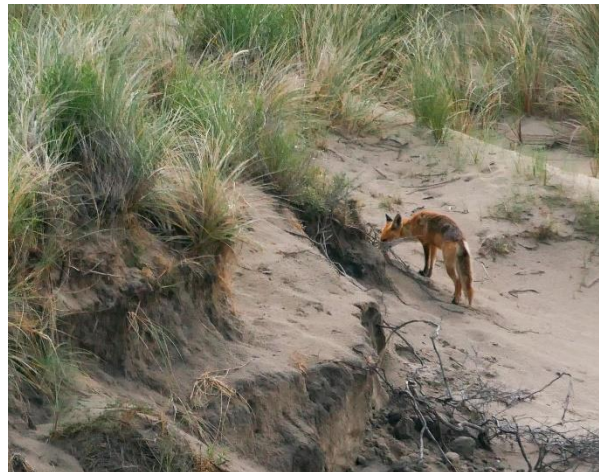
Herman van Oosten (Oenanthe Ecologie) doet in Meijendel populatieonderzoek naar Nachtegalen d.m.v. van het bepalen van nestgrootte, broedsucces en overleving i.r.t. begrazing door ingezet vee. Het ringstation ligt in een onbegraasde controleplot. Daarvoor hebben we tijdens het broedseizoen (april-juni) Nachtegalen gekleurringd. Dit geeft inzicht in welke vogels met elkaar gepaard zijn, en welke vogels waar in 2022 zullen verschijnen (overleven). In totaal kleurringden we twaalf territoriale exemplaren. Twee door Herman geringde nestjongen werden door ons terug gevangen.

4.6 Pilot RAS Oeverzwaluw

Oeverzwaluwen broeden in toenemende mate in de duinstreek. In 2020 en 2021 is een proef gedraaid om te bezien of een RAS-project zinvol is. Dit jaar verliep teleurstellend: twee van de drie kolonies werden door vossen uitgraven en er werden maar twee vogels geringd. Toch zorgde één van deze vogels met een terugvangst in een kolonie bij Hoofddorp, NH op 19 juli voor onze eerste terugmelding.

Figuur 17. Oeverzwaluw, adult, Meijendel, Wassenaar, 20 juni 2021 (Niels Kimpel/Dunea).

Figuur 18. Twee van de drie kolonies werden gepredeerd. Deze vos liep op de ringdag in een kolonie, 20 juni 2021. (Niels Kimpel/Dunea)

4.7 RAS Bokje Duivenvoordse Polder

Aan het begin van het jaar was er een lockdown als maatregel tegen de COVID-19-pandemie. Daardoor konden we niet met een volledig vangteam van vier personen op pad. In de eerste helft van het jaar werden hierdoor geen pogingen ondernomen, in het najaar driemaal. Hierbij werden in totaal acht Bokjes gevangen. Ook daarna volgden weer coronarestricties, zodat het project voor het tweede jaar op rij in het water viel.

5. SOORTBESPREKINGEN

Dit hoofdstuk behandelt alle in 2021 in Meijndel gevangen soorten. Voor het totaal aantal vangsten per soort zie Bijlage 1.

EENDEN TOT KRAAIEN

Na tips van ringers uit Castricum lukte het bij de eerste poging op 18 april direct om een **Krakeend** te vangen: de eerste in 94 jaar ringen in Meijndel. Een man **Krooneend** op 27 mei was de tweede, na een man in eclipskleed in 2014. Er werd dit voorjaar slechts één **Kwartel** geringd, op 13 mei: het laagste jaartotaal sinds de eerste vangsten in 2011. Een adulte man **Sperwer** op 12 september bleek op 30 augustus 2019 door onszelf geringd als tweedekalenderjaar. Er volgden nog jonge mannetjes op 16 en 23 oktober. Voor het eerst in vijf jaar werd geen enkel **Porseleinhoen** geringd. De eerste **Waterrallen** werden al op 6 en 30 maart geringd. De vogel op de laatste datum was met 175 gram de zwaarste die we ooit ringden. Het jaartotaal bleef steken op slechts 15. Net als vorig jaar ontbrak **Waterhoen** op de jaarlijst. Het drastisch afgenomen aantal nachtvangsten is hier debet aan. Drie **Kleine Plevieren** op 30 maart zorgden voor een dag- én jaarrecord. Op 10 april volgde een vierde. Twee van de vogels werden gekleurringd. De sneeuw bracht **Watersnippen** in beweging, met één vangst op 7 februari en liefst tien op de 9e. Het vorige dagrecord was vijf, op 19 december 2009. Dankzij vangsten op 29 oktober en 22 december sneuvelde het jaarrecord van 11 uit 2009.

Figuur 19. Krakeend, adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 18 april 2021: een nieuwe baansoort (Rinse van der Vliet)

Figuur 20. Krooneend, adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 28 mei 2021 (Rinse van der Vliet)

Slechts één **Witgat** viel ons ten deel, op 24 juli. Er werden drie **Houtduiven** geringd, en één teruggevangen. Zie *Uitgelicht* (pag. 23) voor het bijzondere verhaal achter de terugvangst. Op 28 oktober werd een **Kerkuil** gevangen. De vogel bleek twee maanden eerder als nestjong geringd bij Zoeterwoude, ZH. Van de 13 vangsten sinds 2000, waren er vier al geringd. De vorstperiode in februari had zijn weerslag op het aantal **Ijsvogels**, met dit jaar slechts vangsten op 9 en 12 september.

Een **Draaihals** op 24 april was pas onze tweede in het voorjaar. In het najaar volgden er nog twee: op 25 augustus (terug op 2 september) en 18 september. Er werden negen **Grote Bonte Spechten** geringd,

eentje minder dan in recordjaar 2021. Vorig jaar ontbrak **Kleine Bonte Specht** op de lijst, maar dit jaar kwam er eentje op 20 augustus binnen. De eerste **Torenvalk** sinds 2010 werd op 23 november met het slagnet gevangen. Het was pas de tiende deze eeuw, inclusief zeven nestjongen die in resp. 2001 en 2003 op een nest naast de baan werden geringd. Landelijk was er in het najaar een enorme invasie van **Gaaien**, maar dat betaalde zich niet uit in vangsten. In totaal werden er drie geringd, waarvan slechts één in het najaar. De eerste **Zwarte Kraai** sinds 2016 landde op 17 december op het slag.

uitgelicht Terugmelding Houtduif

Figuur 21. Houtduif, adult, Meijendel, Wassenaar, 24 juli 2021. Deze vogel was in 2008 door ons geringd (leeftijd onbekend) en daarmee minimaal in zijn 14e kalenderjaar (Vincent van der Spek).

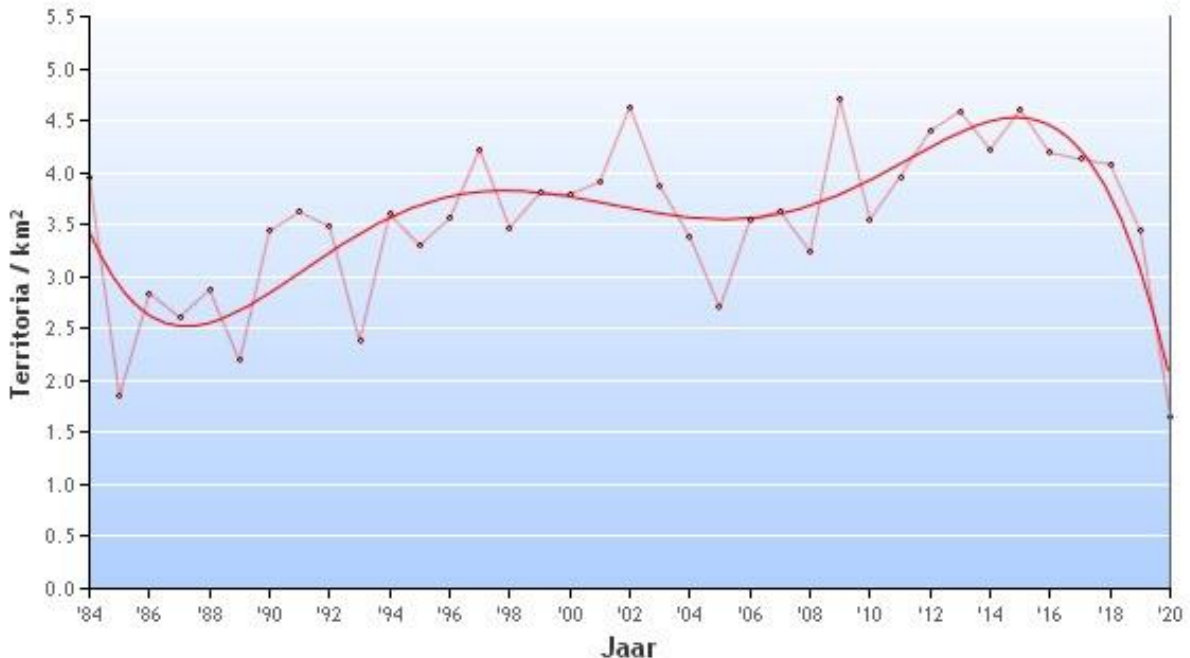
Sinds 2014 steken we vooral 's zomers tijd in het vangen van Houtduiven met de slagnetten. Werden er in de periode 2000-2013 slechts twee geringd (incidentele mistnetvangsten), sinds 2014 zijn er 19 (en één Holenduif) bijgekomen. Regelmatig vangen we door ons geringde vogels terug. Op 24 juli 2021 werd een duif geslagen die al lang geleden door ons geringd bleek: op 13 september 2008. Daarmee zat er 13 jaar, 10 maanden en 11 dagen tussen de vangsten. Er zijn in Nederland maar drie oudere vastgesteld. Bij de alleroudste zat er 16 jaar, 8 maanden en 14 dagen tussen ring- en controledatum. De drie oudere waren allemaal dood bij de vaststelling van hun record, deze was nog in uitstekende conditie. Wie weet vangen we de vogel nog eens terug!

MEZEN TOT STAARTMEZEN

In 2020 werd voor het eerst deze eeuw een enkele **Glanskop** geringd. Dit jaar waren ze weer vertegenwoordigd, al was dat met twee vangsten mondjesmaat. De aantallen vangsten zijn altijd laag (1-11 per jaar), maar het is niet ondenkbaar dat de recente sterke afname in het aantal broedvogels in Meijendel (van 71 territoria in 2017 naar 22 in 2021, VWG Meijendel 2021) terug te zien is in onze vangsten (Figuur 23). Het aantal **Koolmezen** dat in de eerste maanden van het jaar geringd werd, was

opvallend hoog: ca. 80, nog voordat CES startte. Uiteindelijk werden er 301 geringd, meer dan het jaargemiddelde van 248.

Territoria per km² in geteld gebied

Figuur 22. Trendontwikkeling van Glanskop in Meijndel op basis van BMP-broedvogelkartering. Na een geleidelijke toename sinds 1984 met een piek in 2015 zette daarna een scherpe daling van onbekende oorzaak in, met in 2019-2020 de laagste aantallen in bijna 30 jaar (VWG Meijndel)

Figuur 23. Kuifmees, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 8 juli 2021 (Ghita de Jongh).

Er was in Nederland een enorme najaarsinvasie **Pimpelmezen**, maar lange tijd misten we de dagen waarop elders hoge aantallen werden gevangen, ondanks dat er regelmatig geringd werd. Maar op 9 november werden er liefst 172 gevangen (incl. 11 terugvangsten), een fikse verhoging van het dagrecord van 129 op 17 november 2007. In totaal werden er 699 geringd, waarmee dit het tweede jaar ooit voor de soort werd (het record is 839 in 2019). Naast twee Belgische ringen waren er terugvangsten uit Litouwen en Estland (van beide hebben we de ringgegevens nog niet ontvangen). De eerste **Kuifmees** sinds 2015 hing op 8 juli in een mistnet. **Bardmannetjes** werden op 16 oktober (twee) en 5 november (twee) geringd. Daarmee was dit het beste jaar sinds 2013 (7). Sneeuwval brengt **Veldleeuweriken** in beweging, waarbij de aantallen na de jaarwisseling doorgaans lager zijn dan daarvoor. 62 vogels tussen 7 en 14 februari was in dat licht gezien een prima aantal. Daarnaast was er in de nacht van 28 op 29 oktober een mooie vangst van 77 exemplaren. Het jaartotaal was 141.

Drie **Boomleeuweriken** op 20 februari waren de eerste ooit voor die maand: ze worden doorgaans pas vanaf begin maart gevangen. Een vierde volgde op 19 maart. Er werden op 20 juni twee **Oeverzwaluwen** geringd. **Startmees** krabbelde na twee slechte jaren weer flink op, met 50 nieuw geringde vogels: veel voor onze locatie.

LOOFZANGERS TOT GRASMUSSEN

De eerste **Fitis** van het jaar werd al op 30 maart geringd. Dat was geen voorbode voor een goed jaar, want met 68 nieuw geringde vogels was in het afgelopen decennium alleen 2017 (n=50) slechter. Met 268 nieuw geringde vogels was het een bovengemiddeld jaar voor de **Tjiftjaf**. Tussen 19 oktober en 23 november werden daarnaast nog vijf **Siberische Tjiftjaffen** geringd. Op 29 oktober werd alweer de zevende **Bruine Boszanger** voor het Vrs gevangen (terug op 2 november). Ooit was het een dwaalgast, maar de soort neemt toe, landelijk culminerend in een kleine 90 onomstotelijk bewezen vogels in 2020. Ook het najaar van 2021 was landelijk weer prima. Zal de soort dezelfde weg bewandelen als andere Aziatische soorten als Grote Pieper (inmiddels vaste overwinterplekken in gebieden rond de Middellandse Zee) en Bladkoning? Over **Bladkoning** gesproken: die was landelijk opvallend schaars ten opzichte van voorgaande jaren. Er werden er door ons maar twee geringd, op 16 oktober en 1 november.

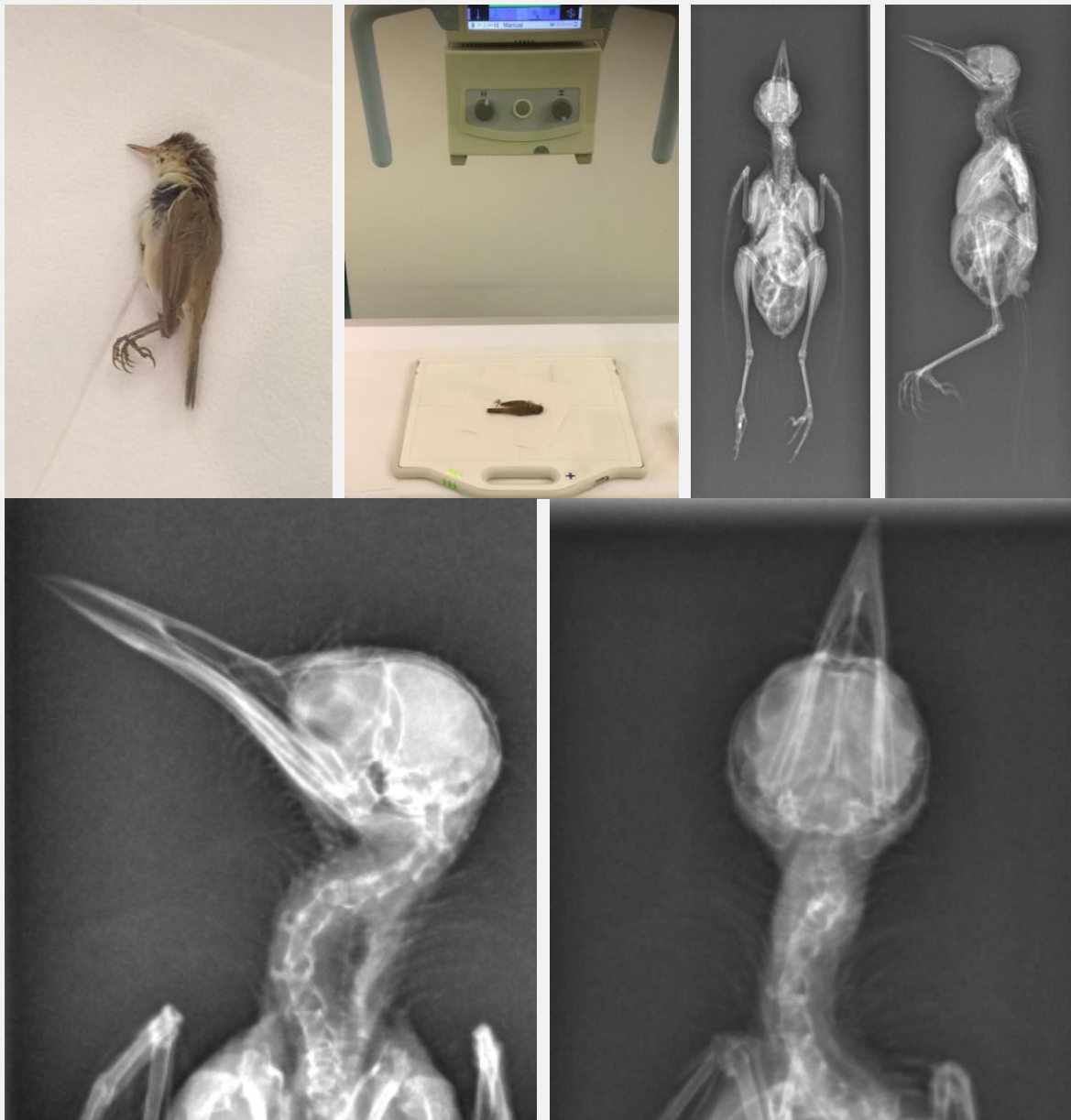
Figuur 24. Bruine Boszanger, Meijndel, Wassenaar, 31 oktober 2021 (Vincent van der Spek).

De laatste brak een gewichtsrecord: 9,6 gram. Het jaartotaal voor **Rietzanger** was met 26 exemplaren nog lager dan in 2020 (29). Een eerstejaars op 5 oktober was de op één na laatste ooit in het jaar (na 7 oktober 2007). Er werden 674 **Kleine Karekieten** gevangen. De beste dag was 3 augustus, met 85 vogels. Een vogel geringd op 2 september werd op 5 november in een puike conditie terug gevangen. Voor een bijzondere terugmelding zie **Uitgelicht** (pag. 26). 55 **Bosrietzangers** zorgden voor een bovengemiddeld jaar. Onder invloed van klimaatverandering maakt **Orpheusspotvogel** een flinke opmars richting noordelijkwestelijker streken van Europa. Een eerste vangst lag daarmee in de lijn der verwachtingen, maar dat er bij de primeur op de avond van 27 mei meteen twee in de netten hingen was een verrassing. De volgende ochtend werden beide vogels terug gevangen. Op beide dagen zongen de vogels ook. De **Spotvogel** daarentegen liet het dit jaar afweten, pas voor de tweede keer in de afgelopen tien jaar. Na twee heel slechte jaren was **Sprinkhaanzanger** met 165 vangsten terug op niveau. De beste dag was 2 september, met 28 exemplaren, maar ook 24 augustus was goed met 24 vogels: qua aantallen zijn dit de derde en zevende dag ooit. De laatste twee exemplaren werden op 5 oktober geringd: alleen een vogel op 6 oktober 2015 werd op een nog latere datum gevangen. We

ontvingen twee bijzondere terugmeldingen (zie *Uitgelicht* op pag. 27). De enige **Snorren** werden op 3 augustus en 2 september uit een mistnet gevestig.

Uitgelicht **Opvallende terugmelding Kleine Karekiet**

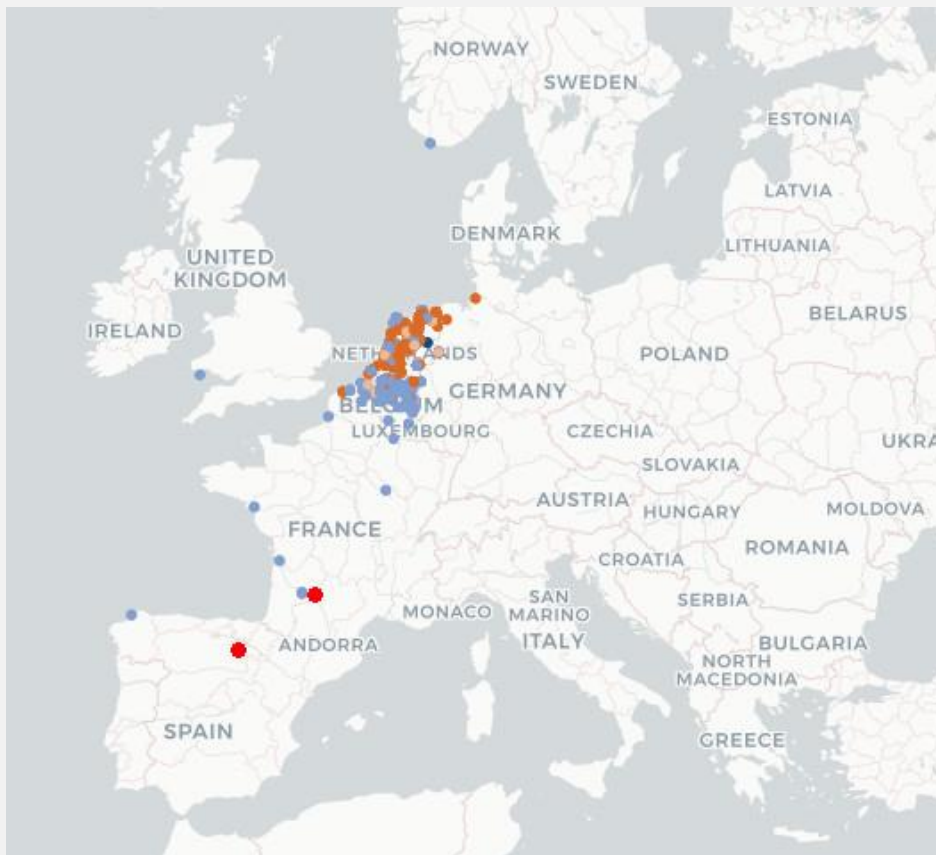
Op 17 juli 2021 reed een ziekenhuismedewerker een Kleine Karekiet dood in de Biesbosch, Werkendam, Noord-Brabant. De vogel bleek een jaar eerder, op 8 augustus 2020, door ons als eerstejaars geringd. Ze nam de vogel mee en gaf die aan haar collega Jaap Dijkhuizen, vogelaar én radioloog. Jaap maakte röntgenfoto's om de doodsoorzaak vast te stellen. Diagnose: een gebroken nek. Jaap deelde de bijzondere foto's met ons:

Figuur 25. Van een in de Biesbosch doorgereden Kleine Karekiet werd op röntgenfoto's geconstateerd dat de vogel de nek had gebroken (Jaap Dijkhuizen)

uitgelicht *Bijzondere terugmeldingen Sprinkhaanzanger*

Op basis van veldwaarnemingen is bekend dat Sprinkhaanzangers in West-Afrika overwinteren. Opvallend genoeg ontbreekt van in Nederland geringde vogels ten zuiden van België nagenoeg ieder spoor. Dat we kort na het ringen meldingen van door ons geringde vogels uit zowel Zuid-Frankrijk als Noord-Spanje ontvingen, was daarom opmerkelijk. De vogel in Frankrijk was door ons op 10 augustus geringd, en werd elf dagen later gecontroleerd te Petite Mazière, Villeton, Lot-et-Garonne. Op 2 september werden door ons liefst 28 Sprinkhaanzangers geringd. Op 18 september werd één van deze vogels teruggevangen in Villoslada de Cameros, La Rioja, in het noorden van Spanje. Dit is pas de tweede terugmelding ten zuiden van de Pyreneeën en is nu de meest zuidelijke terugmelding van een in Nederland geringde Sprinkhaanzanger ooit (1.233 km). De Franse terugmelding is, samen met een eerdere op nagenoeg dezelfde locatie, de twee of drie na meest zuidelijke ooit (913 km).

Figuur 26. Overzicht van terugmeldingen van Sprinkhaanzangers in/uit Nederland ([www.vogeltrekatlas](http://www.vogeltrekatlas.nl)). De twee rode stippen geven de in het najaar van 2021 in Meijendel geringde vogels weer. De overige kleuren reflecteren de tijd van het jaar van de terugvangst (zalmroze= maart/april, oranjebruin= mei-juli, blauw= augustus-oktober).

Als bijna altijd was **Zwartkop** de meest gevangen soort van het jaar, al was het aantal van 875 exemplaren voor deze soort laag. De afgelopen tien jaar vingen we er alleen in 2013 minder: 753. Met 72 exemplaren vormde 18 september een bescheiden beste dag van het jaar. **Tuinfluiters** blijven het goed doen. Dit jaar werden er 219 geringd. Daarnaast waren er terugvangsten van vogels met een Belgische en Franse ring op resp. 13 augustus en 4 september. Op 28 augustus werd de enige **Sperwergasmus** van het jaar geringd. **Grasmus** deed met 127 vangsten een kleine pas op de plaats ten opzichte van de meest recente jaren, maar het zijn er nog altijd ruim meer dan aan het begin van de eeuw. Ook **Braamsluiper** kende met 38 vangsten een voor recente begrippen mager jaar.

Figuur 27. Orpheusspotvogels, Meijndel, Wassenaar, 28 mei 2021 (Noël Aarts): een nieuwe baansoort.

GOUDHANEN TOT ROODBORSTTAPUITEN

De aantallen **Goudhanen** fluctueren sterk, maar recentelijk zijn er vaker goede jaren. In 2021 maakten ze weer een stevige pas op de plaats. Met 25 vangsten was dit het slechtste jaar sinds 2013 (toen 17), een schril contrast met het jaargemiddelde van 258. **Vuurgoudhaan** kwam pas laat op gang: ongeveer twee derde van de vogels werd na half oktober geringd. Net als in 2020 eindigde de teller op 112. De beste dag was 2 november, met 16. 50 **Winterkoningen** ligt tegen het meerjarige gemiddelde, maar het aantal van 14 **Boomkruipers** was erg laag. Het verplaatsingsonderzoek naar **Spreeuwen** startte eindelijk (maar zie ook § 4.4). In totaal waren er 113 nieuwe vangsten en een terugvangst van een niet door ons geringde vogel, het hoogste jaartotaal sinds 2014 (toen 155). Na topjaar 2020, met 172 exemplaren deed **Koperwiek** het met 68 vangsten rustiger aan. 87 **Zanglijsters** was ook bepaald geen schokkend aantal, net als 175 **Merels**. Dankzij de 20 **Kramsvogels** die in februari tijdens sneeuwval werden geringd was het een aardig jaar. In het najaar kwamen er nog maar drie bij. De enige **Grauwe Vliegenvanger** werd op 5 september geringd. **Roodborst** deed het redelijk, met 516 vangsten. De beste dag was 9 oktober, met 85 vogels. Op 9 oktober werd een vogel met een Zweedse ring gecontroleerd. **Blaauwborsten** werden alleen op 2 en 3 september (terugvangst van een niet door ons aangelegde Nederlandse ring) gevangen. Dankzij een nestje met vijf jongen dat we op 4 juni ringden, werd het desondanks het beste jaarresultaat sinds 2006 (toen: acht). Tussen 16 april en 30 augustus werden slechts 71 **Nachtegalen** geringd. Voor het derde jaar op rij waren er minder **Gekraagde Roodstaarten**, terwijl we specifiek aandacht aan de soort besteden. Na 33 in 2019, 28 in 2020 werden er dit jaar nog maar 25 geringd. De eerste werd op 16 april gevangen, de laatste op 24 oktober – niet eerder vingen we de soort zo laat in het najaar. De beste dag was 2 september, met zes. Tussen 25 augustus en 4 september werden vijf **Bonte Vliegenvangers** gevangen. Het aantal van 79 **Heggenmussen** ligt vrij dicht tegen het gemiddelde (72), maar gezien de hoge hoeveelheid vangdagen en de gerichte vangpogingen in het najaar viel het tegen. Lang was het een raadsel waarom wij voor een duinlocatie zo weinig **Roodborsttapuiten** vingen, maar in 2021 werd voor het derde achtereenvolgende jaar het jaarrecord verbroken: zes in 2019, acht in 2020 en nu negen in 2021. Gaan we in 2022 voor de dubbele cijfers? Tussen 24 augustus en 19 september werd een mooi aantal van zes **Paapjes** gevangen. Een **Groenlandse Tapuit** hing op 9 september in een mistnet. Tapuiten vangen we niet jaarlijks.

KWIKSTAARTEN TOT GORZEN

Het was een topjaar voor alle kwikstaartsoorten. Het kersverse jaarrecord van de **Witte Kwikstaart** (29 in 2020) werd alweer verpulverd. De soort was er vroeg in het voorjaar bij, met al zes vangsten in

februari. Op 2 maart was er een dagrecord van 13 (was 8 op 25 maart 2020). Een andere goede dag was 20 maart, met negen. Tussen 20 februari en 11 mei werden er uiteindelijk 70 geringd en in het najaar nog eens twee. **Rouwkwikstaarten** werd geringd op 23 februari en 2 en 19 maart (twee), waarmee ook deze soort het hoogste jaartotaal ooit kende (was drie in meerdere jaren). **Gele Kwikstaart** ringden we nooit eerder in maart, maar op de 31^e was er zelfs een dagrecord van drie (was twee op meerdere dagen), allemaal mannetjes. Op trektellen.nl zijn voor alle ringplekken tezamen maar vier andere maartvangsten bekend. De vierde werd op 27 april geringd. Na een reeks magere jaren werd het een topjaar voor de **Grote Gele Kwikstaart**. Tussen 25 september en 2 november werden er, mede dankzij een nieuwe, per ongeluk ontdekte maar goed werkende methode van Maarten liefst 42 geringd – het op één na hoogste aantal na recordjaar 2007 (48). Topdagen waren 9 oktober met 13 (dagrecord; was 10 op 1 oktober 2007) en 27 september met tien.

Figuur 28. 2021 kende met 42 vangsten het op één na beste jaar voor Grote Gele Kwikstaart. Dit is een eerste-kalenderjaar, Meijendel, Wassenaar, 25 september 2021 (Nadine Hollevoet).

Er werden zes **Boompiepers** geringd. De vogel op 10 oktober zorgde voor een datumrecord: niet eerder werd er zo laat in het jaar nog eentje geringd (was: 5 oktober 2015). Met 25 vangsten was 2020 deze eeuw het slechtste jaar voor **Graspieper**. Dat aantal was in 2021 na sneeuwvangsten en wat vroege voorjaarstrekkingen in februari al voorbijgestreefd. Het jaartotaal lag op 180, het hoogste sinds topjaar 2014 (455). Tussen 8 en 10 februari werd tijdens vorst een recordaantal van 16 **Waterpiepers** geringd, met op de eerste dag liefst 13. Het vorige dagrecord was twee, het vorige jaarrecord drie. **Oeverpieper** landde op 5 oktober en 29 oktober (twee) op het slag. Er werden slechts vier **Kepen** geringd en ook **Vink** deed het met 24 exemplaren beduidend minder dan in 2020 (toen 42). De vogel die we op 25 maart 2014 ringden en op 2 september dit jaar controleerden, werd tussentijds nooit teruggevangen. Vijf **Goudvinken** was voor recente jaren een hoog aantal. **Groenling** maakte een flinke pas op de plaats. Na het record van 120 vorig jaar ringden we er dit jaar maar 29. Een mannetje op 27 februari bleek op 19 november 2019 gekleurdingd (en nooit eerder teruggemeld) in Vleuterweide, Utrecht. De enige **Kleine Barmsijzen** van het jaar werden op 12 (twee) en 23 november gevangen. De

vierde **Dwerggors** werd op 3 november geringd. De vorige drie waren lang geleden: in 1967, 1972 en 1980. **Rietgors** bleef na een karig voorjaar steken op 14 vogels.

Figuur 29. Alle records van Waterpieper werden verbroken. Dit is een tweede-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 8 februari 2021 (Nadine Hollevoet).

Figuur 30. Dwerggors, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 3 november 2021 (Rinse van der Vliet)

5.2 Najaarsfenologie

Bij zangvogels en enkele niet-zangvogels is de najaarsfenologie van niet-overwinterende soorten op ringstations beter te bepalen dan in het veld. Zowel de vroegste (alleen van doortrekkers) als de laatste doortrekdata (incl. broedvogels) van regelmatig geringde soorten zijn weergegeven in Tabel 7. Niet eerder ringden we zo laat in het jaar nog een Boompieper en Gekraagde Roodstaart als in 2021.

Tabel 7. Najaarsfenologie: de vroegste en laatste vangdata van najaarstrekkers in Meijndel in 2000-2021

Soort	Eerste 2021	Eerste 2020-2021	Laatste 2021	Laatste 2000-2020
Draaihals	25 augustus	10 augustus 2014	18 september	20 september 2012
Goudhaan	9 oktober	8 september 2007 ¹	n.v.t.	n.v.t.
Vuurgoudhaan	30 augustus	19 augustus 2005	n.v.t.	n.v.t.
Bladkoning	16 oktober	19 september 2015	2 november	5 november 2019
Fitis	n.v.t.	n.v.t.	16 september	14 oktober 2009
Siberische Tjiftjaf	19 oktober	3 oktober 2020	23 november	2 december 2020
Snor	3 augustus	21 juli 2011	2 september	21 september 2005
Sprinkhaanzanger	n.v.t.	n.v.t.	5 oktober	6 oktober 2015
Rietzanger	n.v.t.	n.v.t.	5 oktober	7 oktober 2007
Bosrietzanger	n.v.t.	n.v.t.	9 september	27 september
Kleine karekiet	n.v.t.	n.v.t.	5 november	27 november 2007
Braamsluiper	n.v.t.	n.v.t.	9 september	9 oktober 2020
Grasmus	n.v.t.	n.v.t.	18 september	5 oktober 2019
Tuinfluitier	n.v.t.	n.v.t.	10 oktober	16 november 2001
Sperwergrasmus	28 augustus	5 augustus 2012	28 augustus	4 november 2018
Kramsvogel	24 oktober	4 september 2012	n.v.t.	n.v.t.
Koperwiek	14 oktober	26 september 2008	n.v.t.	n.v.t.
Nachtegaal	n.v.t.	n.v.t.	30 augustus	13 september 2009
Blauwborst	n.v.t.	n.v.t.	3 september	14 september 2008
Gekraagde Roodstaart	n.v.t.	n.v.t.	24 oktober	16 oktober 2001
Paapje	24 augustus	8 augustus 2014	19 september	6 oktober 2018
Bonte Vliegenvanger	25 augustus	1 augustus 2018	4 september	19 september 2020
Grote Gele Kwikstaart	25 september	7 september 2008	2 november	26 november 2008
Boompieper	n.v.t.	n.v.t.	10 oktober	5 oktober 2015
Keep	9 oktober	27 september 2017	n.v.t.	n.v.t.
Kleine Barmsijs ²	12 november	30 september 2020 ²	n.v.t.	n.v.t.

= fenologisch record in 2021 aangescherpt

n.v.t. = niet van toepassing omdat soort met enige regelmaat in Meijndel overzomert, dan wel overwintert

¹ Uitzonderlijke zomergevallen op 10 juli en 3 augustus 2015 zijn buiten beschouwing gelaten

² Een opmerkelijk zomergeval van 31 juli 2010 is buiten beschouwing gelaten

6. WAARNEMINGEN OP EN RONDOM DE RINGBAAN

Hieronder staat een kort overzicht van losse waarnemingen van landelijk dan wel regionaal schaarse (of anderszins interessante) soorten op en in de directe omgeving van de ringbaan.

6.1 Vogels

Nonnetje

Het maximum aantal dat tijdens de vorst in februari ter plaatse zat, lag op 15.

Kwartel

Op 25 augustus ontsnapte er een vogel uit een mistnet.

Roerdomp

Regelmatig waargenomen, meestal roepend in het voorjaar, maar ook soms overvliegend, zoals tijdens de vorst en sneeuw in februari.

Koereiger

De vijf exemplaren in de Duivenvoordse Polder op 6 november waren een verrassing. Op 14 november zaten er nog altijd twee. Ze verdwenen zodra het vee op stal ging.

Rode Wouw

Een tweede-kalenderjaar vloog op 11 februari laag over een prachtig sneeuwlandschap.

Figuur 31. Rode Wouw, tweede-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 10 februari 2021 (Vincent van der Spek).

Wespendief

Alleen op 6 juni vanaf de baan gezien.

Witgat

Winterse Witgatten vlogen tijdens de koude-inval langs op 7 en 12 februari.

Houtsnip

Houtsnippen worden vaker gezien, maar tien waarnemingen op één dag tijdens een sneeuwdag op 10 februari is het vermelden waard. Op 18 december lag er op een haar na eentje onder het Bokjesnet, midden in een drassig stuk in de Duivenvoordse Polder.

Ransuil

In januari zaten er niet ver van de ringbaan vijf ter plaatse. De roestplek leek na de sneeuwval verdwenen. In december keerden er twee terug, op een net wat andere locatie.

Kuifmees

Ter plaatse op 21 februari.

Sperwergrasmus

Een eerste-kalenderjaar zat op 3 september langs het fiestpad naast de baan.

Rietzanger

De eerste zong al op 30 maart op de baan.

Beflijster

Een mannetje zat kort ter plaatse op 30 maart, er op 10 april zaten er zes kort ter plaatse en vloog er nog eentje over.

Rouwkwikstaart

Een prachtig, contrastrijk mannetje zat naast het slag op 21 februari.

Engelse Gele Kwikstaarten

Op 25 en 27 april zaten er mannetjes op de baan.

Waterpieper

Ter plaatse op 7 februari.

Figuur 32. De Haagse Kronkel, een exotische miljoenpoot die goed weet te overleven in de duinen, aangewezen door boswachter Niels Kimpel, 1 maart 2021, Meijndel, Wassenaar (Vincent van der Spek).

6.2 Overige waarnemingen

Herman van Oosten vond een nestje **Wezels** naast de baan tijdens zijn onderzoek naar Nachtegalen. Op 1 juni werd een doodgereden jong op de dienstweg gevonden. 170 Bosmeikevers in de netten op 6 juni was bepaald geen feestelijke aangelegenheid. 'Beestjeskenner' en boswachter Niels Kimpel liet ons de **Haagse Kronkel** zien, een niet-inheemse miljoenpoot die zich goed weet te handhaven in onze duinen. De soort heeft, zoals de Nederlandse naam al doet vermoeden, een zeer beperkte verspreiding in Nederland, maar is rondom Den Haag niet zeldzaam.

BRONNEN

Adriaens, P. & C. Gibbins. 2016. Identification of the *Larus canus* complex. Dutch Birding 38:1

KNMI online. www.knmi.nl

Knijff, P. de, V. van der Spek & J. Fischer 2012. Genetic identity of grey chiffchaffs trapped in the Netherlands in autumns of 2009-2011. Dutch Birding 34:6.

Perdeck, A. C. 1958. Two types of orientation in migrating starlings, *Sturnus vulgaris* L., and chaffinches, *Fringilla coelebs* L., as revealed by displacement experiments. *Ardea* 46: 1-37

van der Spek, V. & P. de Knijff 2021. Chiffchaff taxa in the Netherlands: a ten year genetic study. Dutch Birding 43:2, 120-131.

van der Spek, V., R. van der Vliet & M. Verrips 2021. Jaarverslag Vrs Meijendel 2020. Stichting Vrs Meijendel, Den Haag.

Troost, G. 2019. Vrs Meijendel, Trektellen.nl (<http://www.trektellen.nl/site/info/403>)

de Vos, D. 2020. Ode aan de Nachtegaal. KNNV Uitgeverij, Zeist.

BIJLAGE 1. OVERZICHT AANTAL GERINGDE VOGELS

Totaal aantal nieuw geringde vogels in 2000-2021

Sinds 2000 zijn er 110.391 vogels geringd, verdeeld over 152 soorten en zeven ondersoorten. In de tabel zijn per (onder)soort de jaartotalen van 2000-2020 bij elkaar opgeteld en daarover is het gemiddelde aantal vangsten per jaar berekend. Dat is weggezet tegen het resultaat van 2021. Zo wordt van 78 taxa duidelijk of ze in 2021 vaker (**groen**; 38 soorten) of minder vaak dan gemiddeld geringd werden (**rood**; 34 soorten), of dat het aantal op het gemiddelde lag (**vetgedrukt**; zes soorten). De overige (onder)soorten zijn te weinig geringd om een jaargemiddelde te berekenen (afgerond nul), en daarom is de 'weging' bij die soorten achterwege gelaten. Terugvangsten zijn in deze tabel niet opgenomen.

Totaal aantal geringde vogels plus jaargemiddelden per soort in 2000-2020 t.o.v. 2021

nr	soort	00-20	gem.	2021
1	Knobbelzwaan	7	0	0
2	Krakeend	0	0	1
3	Krooneend	1	0	1
4	Kwartel	100	5	1
5	Fazant	2	0	0
6	Lepelaar	1	0	0
7	Roerdomp	1	0	0
8	Woudaap	1	0	0
9	Blauwe Reiger	1	0	0
10	Buizerd	6	0	0
11	Sperwer	46	2	2
12	Waterral	913	43	14
13	Porseleinhoen	60	3	0
14	Kwartelkoning	2	0	0
15	Waterhoen	41	2	0
16	Meerkoet	3	0	0
17	Bontbekplevier	10	0	0
18	Kleine Plevier	4	0	4
19	Goudplevier	6	0	0
20	Kievit	2	0	0
21	Krombekstrandloper	1	0	0
22	Bonte Strandloper	41	2	0
23	Bokje	3	0	0
24	Watersnip	28	1	13
25	Houtsnip	6	0	0
26	Rosse Grutto	1	0	0
27	Regenwulp	3	0	0
28	Wulp	16	1	0
29	Tureluur	3	0	0
30	Zwarte Ruiter	1	0	0

nr	soort	00-20	gem.	2021
31	Groenpootruiter	16	1	0
32	Witgat	105	5	1
33	Bosruiter	6	0	0
34	Oeverloper	39	2	0
35	Steenloper	2	0	0
36	Kokmeeuw	6	0	0
37	Stormmeeuw	104	5	0
	<i>Russische Stormmeeuw*</i>	9	0	0
38	Kleine Mantelmeeuw	1	0	0
39	Zilvermeeuw	3	0	0
40	Grote Mantelmeeuw	1	0	0
41	Holenduif	1	0	0
42	Houtduif	21	1	3
43	Koekoek	3	0	0
44	Kerkuil	9	0	0
45	Bosuif	2	0	0
46	Ransuil	30	1	0
47	Velduil	1	0	0
48	Gierzwaluw	98	5	0
49	IJsvogel	90	4	2
50	Draaihals	42	2	3
51	Groene Specht	7	0	0
52	Grote Bonte Specht	79	4	9
53	Kleine Bonte Specht	18	1	1
54	Torenvalk	9	0	1
55	Boomvalk	1	0	0
56	Klapekster	5	0	0
57	Gaai	58	3	3
58	Ekster	21	1	0
59	Kauw	2	0	0

nr	soort	00-20	gem.	2021
60	Zwarte Kraai	7	0	1
61	Pestvogel	2	0	0
62	Glanskop	68	3	2
63	Kuifmees	3	0	1
64	Zwarte Mees	677	32	0
65	Pimpelmees	6211	296	699
66	Koolmees	5217	248	301
67	Buidelmees	4	0	0
68	Baardmannetje	43	2	4
69	Boomleeuwerik	136	6	4
70	Veldleeuwerik	2954	141	141
71	Oeverzwaluw	10	0	2
72	Boerenzwaluw	17	1	0
73	Huiszwaluw	32	2	0
74	Cetti's Zanger	66	3	22
75	Staartmees	610	29	50
	<i>Witkopstaartmees</i>	7	0	0
76	Pallas' Boszanger	1	0	0
77	Bladkoning	108	5	2
78	Humes Bladkoning	1	0	0
79	Bruine Boszanger	6	0	1
80	Tjiftjaf	4646	221	268
	<i>Scandinavische Tjiftjaf²</i>	5	0	0
81	Siberische Tjiftjaf	44	2	5
82	Fitis	2165	103	68
	<i>Noordse Fitis</i>	2	0	0
83	Waterrietzanger	5	0	0
84	Rietzanger	582	28	26
85	Veldrietzanger	1	0	0
86	Struikrietzanger	2	0	0
87	Bosrietzanger	693	33	55
88	Kleine Karekiet	11699	557	675
89	Grote Karekiet	8	0	0
90	Spotvogel	26	1	0
91	Orpheusspotvogel	0	0	2
92	Sprinkhaanzanger	1866	89	165
93	Snor	26	1	2
94	Sperwergrasmus	32	2	1
95	Braamsluiper	818	39	38
96	Grasmus	2167	103	127
97	Humes Braamsluiper ²	1	0	0
	<i>Siberische Braamsluiper²</i>	2	0	0
98	Tuinfluitier	2918	139	219

nr	soort	00-20	gem.	2021
99	Zwartkop	20296	966	875
100	Goudhaan	5424	258	15
101	Vuurgoudhaan	1808	86	112
102	Winterkoning	1085	52	50
103	Boomklever	5	0	0
104	Boomkruiper	389	19	14
105	Spreeuw	886	42	113
106	Merel	3673	175	175
107	Beflijster	2	0	0
108	Kramsvogel	984	47	23
109	Zanglijster	1781	85	87
110	Koperwiek	1232	59	68
111	Grote Lijster	6	0	0
112	Grauwe Vliegenvanger	7	0	1
113	Roodborst	8418	401	516
114	Blauwborst	49	2	6
115	Noordse Nachtegaal	3	0	0
116	Nachtegaal	2486	118	71
117	Kleine Vliegenvanger	1	0	0
118	Withalsvliegenvanger	1	0	0
119	Bonte Vliegenvanger	87	4	5
120	Zwarte Roodstaart	2	0	0
121	Gek. Roodstaart	447	21	25
122	Paapje	39	2	6
123	Roodborsttapuit	37	2	9
124	Tapuit	5	0	0
	<i>Groenlandse Tapuit</i>	3	0	1
125	Huismus	1	0	0
126	Ringmus	21	1	0
127	Heggenmus	1509	72	79
128	Gele Kwikstaart	6	0	4
129	Gr. Gele Kwikstaart	247	12	42
130	Witte Kwikstaart	75	4	72
131	Rouwkwikstaart	11	1	4
132	Grote Pieper	1	0	0
133	Boompieper	104	5	6
134	Graspieper	3598	171	180
135	Waterpieper	11	1	16
136	Oeverpieper	19	1	3
137	Vink	647	31	24
138	Keep	64	3	4
139	Groenling	286	14	29
140	Putter	7	0	0

nr	soort	00-20	gem.	2021
141	Sijs	48	2	11
142	Kneu	9	0	0
143	Grote Barmsijs	2227	106	0
144	Witstuitbarmsijs	2	0	0
145	Kleine Barmsijs	275	13	3
	<i>barmsijs spec</i> ³	76	4	-
146	Goudvink	110	5	5
	<i>Noordse Goudvink</i>	5	0	0

nr	soort	00-20	gem.	2021
147	IJsgors	1	0	0
148	Sneeuwgor	1	0	0
149	Geelgor	2	0	0
150	Ortolaan	1	0	0
151	Dwerggor	0	0	1
152	Rietgor	275	13	14
	Totaal	104782	4990	5609

¹ Geen van de gevangen Stormmeeuwen vertoont een combinatie van kleeckenmerken die diagnostisch is voor de ondersoort *heinei*, de Russische Stormmeeuw (Adriaens & Gibbins, 2016). De vogels zijn echter geen 'klassieke' nominaat *canus*. Het lijken intergrades, of de *heinei*-type vogels die (nog?) niet met zekerheid gedetermineerd kunnen worden (60% van de populatie). De maten wijzen wel op Russische – al dienen die uiteraard met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden

² Alleen gevallen opgenomen op basis van mtDNA-analyses.

³ Van de niet op taxon gedetermineerde barmsijsen is geen jaargemiddelde berekend.

Figuur 33. Torenvalk, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 23 november 2021: de eerste vangst van deze soort sinds 2010 (Vincent van der Spek).

BIJLAGE 2. TERUGMELDINGEN

Deze bijlage is opgebouwd uit drie delen:

- 1 een selectie van interessante eigen terugvangsten ('etmd') in 2021;
- 2 in 2021 ontvangen meldingen van elders geringde vogels die door ons zijn afgelezen;
- 3 in 2021 ontvangen berichten van door ons geringde vogels die elders zijn teruggemeld.

Selectie eigen terugvangsten

Interessante terugvangsten in 2021 van door onszelf geringde vogels.

Soort	Ringnummer	Kleed*	Ringdatum	Controle	Opmerkingen
Sperwer	1621063	2kj man	30-08-2019	12-09-2021	Onze eerste etmd van deze soort.
Houtduif	5214823	onbekend	13-09-2008	24-07-2021	De op drie na oudste ooit in Nederland.
Gierzwaluw	P 36731	2kj	19-07-2020	19-06-2021	Pas onze tweede etmd van een Gierzwaluw.
Grote Bonte Specht	L 550513	> 1kj man	09-08-2019	21-02-2021 19-03-2021 31-03-2021 23-11-2021	
	L 550736	1 ^e kj	12-08-2020	11-02-2021 16-01-2021	Gecontroleerd als vrouw
	L 550868	1kj man	14-10-2020	21-02-2021	
	L 550975	1kj man	04-11-2020	20-02-2021	
	L 559325	1kj vrouw	27-11-2020	11-02-2021	
Koolmees	L 569345	1kj vrouw	29-11-2020	16-11-2021	
	V 875557	2kj man	10-02-2018	25-02-2021 19-03-2021	
Pimpelmees	BG 46287	1kj	26-08-2018	28-11-2021	Terug als man. Vijfde terugvangst.
	BF 72355	1kj	15-11-2017	23-07-2021 30-12-2020 10-08-2020	
Staartmees	AHN 160	Volgroeid	20-09-2016	20-03-2021	Minimaal 6kj. Eerste terugvangst.
	AJP 664	>1kj	07-01-2018	31-10-2021	Minimaal 5kj. Eerste terugvangst.
	AJT 785	>1kj	01-05-2019	27-02-2021 25-02-2021	
	ALA 640	Volgroeid	03-11-2019	27-04-2021 25-03-2021	
Grasmus	BG 48146	1kj	07-07-2018	23-07-2021	Terug als man. In 2019 en 2020 niet terug.
	BG 48211	1kj	15-07-2018	24-04-2021 19-06-2021 02-09-2021	Terug als man. 4x terug tussen genoemde data. Terugvangsten eerdere jaren niet opgenomen in het overzicht.
	BG 48521	1kj	07-07-2018	08-07-2021 11-08-2021	Terug als man. In 2019 en 2020 niet terug.
Zwartkop	V 875685	> 1kj man	07-07-2018	24-04-2021 13-05-2021	Minimaal 5kj. 4x terug tussen genoemde data, 1x in 2020.
	V 875844	1kj	25-07-2018	24-07-2021	Niet eerder terug.
	V 913355	2kj man	12-05-2019	06-06-2021 2x in 2020	
	V 913396	1kj	23-06-2019	18-04-2021 5x in 2020	Terug als man.

	V 913587	1kj man	21-08-2019	28-05-2021 5x in 2020	Terug als man.
	V 913476	1kj man	27-07-2019	18-07-2021	Terug als vrouw.
Fitis	AJT 795	> 1kj	18-05-2019	28-05-2021	
Tjiftjaf	AJP 752	1kj	14-07-2018	25-03-2021 20-06-2018	
Kleine Karekiet	BA 68897	> 1kj	08-08-2012	20-05-2021 11-05-2021 27-04-2021 25-07-2020 21-05-2018 21-07-2013	Minimaal 11 ^e kj (!): een leeftijdsrecord voor Meijndel. Opvallend is dat de vogel tussen 2011 en 2018 maar eenmaal werd gecontroleerd.
	BJ 11641	> 1kj	13-06-2019	28-05-2021 18-07-2021	
	BJ 11763	> 1kj	18-07-2019	27-04-2021	
	BJ 11796	1kj	27-07-2019	19-06-2021 24-06-2021	
	BJ 11825	> 1kj	27-07-2019	11-05-2021 20-05-2021	
	BJ 11827	1kj	27-07-2019	19-06-2021	Drie vogels terug die in 2019 op dezelfde datum zijn geringd.
	BJ 11981	1kj	09-08-2019	11-05-2021 11-08-2021	
Merel	L 461891	> 1kj vrouw	23-11-2018	11-02-2021 10-02-2021	
Nachtegaal	V 913338	> 1kj	22-04-2019	16-04-2021 24-04-2021 3x in 2020	
	V 913349	> 1kj	01-05-2019	11-05-2021 24-04-2021 2x in 2020	
	V 972585	> 2kj	24-04-2021	18-04-2020 25-04-2021	
Heggenmus	BG 46536	1kj	05-09-2018	30-03-2021	Niet eerder terug.
	BJ 60354	1kj	12-11-2019	21-02-2021 27-02-2021	
	BJ 11555	> 1kj vrouw	01-05-2019	06-03-2021 30-08-2019	Niet eerder terug.
Vink	V 665685	2kj man	25-03-2014	02-09-2021	9 ^e kj, niet eenmaal tussendoor terug.
	V 855642	> 1kj vrouw	01-09-2017	16-04-2021	

* het kleed van de vogel bij het ringen

Daarnaast nog 10 adulte Grasmussen (twee zekere mannetjes) die werden geringd en (meermaals) werden teruggevangen tijdens het voorjaar van 2020.

Elders geringd, in Meijndel teruggevangen

Overzicht van terugvangsten van elders geringde vogels die in Meijndel zijn gecontroleerd.

Soort	Ringnummer	Kleed*	Ringplek	Ringdatum	Controle	Opmerkingen
Kerkuil	Arnhem 5590156	1kj	Zoeterwoude, ZH	07-08-2021	28-10-2021	
Grote Bonte Specht	Arnhem L 471320	1 ^e kj	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	06-08-2017	31-03-2021 25-03-2021 28-12-2020 29-11-2020 13-11-2020 19-10-2018	
Koolmees	Arnhem BG 69703	man vgr.	Haarlem, NH	29-11-2019	24-01-2021	

	Arnhem Y 026279	1kj vrouw	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	18-10-2021	24-10-2021	
Pimpelmees	Arnhem BN 82430	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	19-07-2021	23-10-2021	
	Arnhem BP 42404	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	18-10-2021	29-10-2021	
Zwartkop	Arnhem BE 03228	1kj	Castricum, NH	17-06-2017	03-08-2018	Terug als vrouw
	Arnhem V 994563	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	23-07-2021	10-09-2021	
Tuinfluit	Brussels 16953553	1kj	Neerharen, Lanaken, Limburg, België	06-08-2021	13-08-2021	
Grasmus	Brussels 16700511	1kj	Wortegem-Petegem, Oost-Vlaanderen, België	28-08-2020	19-06-2021	
Kleine Karekiet	Brussels 16536319	1kj	Amay, Zemst, Vlaams- Brabant, België	08-08-2020	23-07-2021	
	Stockholm DH 70734	1kj	Marbäck, Västra Götaland, Zweden	20-08-2021	02-09-2021	
	Arnhem BK 32320	1kj	Veldiger Buitenlanden Zwartsluis, OV	13-07-2021	07-08-2021	
Sprinkhaanzan- ger	Arnhem BN 82760	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	12-08-2021	21-08-2021	
Fitis	Arnhem Y 86122	> 1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	29-04-2018	28-07-2018	
Spreeuw	Arnhem 407331	1kj vrouw	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	19-07-2021	18-09-2021	
Roodborst	Stockholm DH 96276	1kj	Skivarp, Skåne, Zweden	21-09-2021	09-10-2021	
	Arnhem BN 82139	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	24-06-2021	24-08-2021	
	Arnhem BL 54249	1kj	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	25-08-2021	05-10-2021	
Blauwborst	Arnhem BN 04122	1kj	Castricum, NH	27-07-2021	03-09-2021	
Nachtegaal	Arnhem V 902370	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	29-07-2018	02-08-2018 04-08-2018 05-08-2018	
	Arnhem V 884356	1kj	Kennemerduinen, NH	02-09-2017	04-08-2018	
	Arnhem Y 108705	pull	28-05-2021	23-07-2021	Meijendel, ZH	Vlaktbij de ringbaan geringd in het nest.
	Arnhem Y 108710	pull	28-05-2021	23-07-2021	Meijendel, ZH	Idem.
	Arnhem Y 108717	pull	10-06-2021	11-08-2021	Meijendel, ZH	Idem.
Groenling	Arnhem V 845238 WY/ON(E)M	1 ^e kj man	Vleuten, UT	09-11-2019	27-02-2021	

* het kleed van de vogel tijdens het ringen

In Meijendel geringd, elders gecontroleerd

Overzicht van door ons geringde vogels die elders werden teruggemeld.

Soort	Ringnummer	Kleed*	Ringdatum	Controle	Terugmeldplek	Opmerkingen
-------	------------	--------	-----------	----------	---------------	-------------

Kleine Mantelmeeuw	5474730	2kj	28-08-2014	04-02-2021 28-11-2014	La Playa de Estaño, Gijón, Asturias, Spanje Ondarroa, Bizkaia, Spanje	De aflezing ruim zes jaar eerder was 330 km naar het oosten.
Koolmees	BN 56968	1 kj	27-07-2021	28-10-2021	Westenschouwen, Zeeland	Terug als vrouw.
Pimpelmees	BJ 59939	1kj	30-10-2019	27-01-2022	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
	BJ 59686	1kj	27-10-2019	16-01-2021	Winterberg, Duitsland	Dood gevonden.
	BJ 60225	1kj	06-11-2019	16-11-2021	Winsen, Tonnhausen, Duitsland	
	BP 18812	1kj	23-10-2021	29-10-2021	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
	BP 18835	1kj	23-10-2021	28-02-2022	NP Zuid-Kennemerland, Bloemendaal, NH	
	BP 18903	1kj	24-10-2021	06-11-2021	Meldert, Aalst, België	
Oeverzwaluw	BC 86967	> 1kj man	20-06-2021	19-07-2021	Zwaanshoek, NH	Eerste tmd van deze soort.
Kleine Karekiet	BF 28604	1kj	02-09-2016	27-04-2021	Wezembeek-Oppum, België	Na ruim 4,5 jaar voor het eerst teruggemeld.
	BJ 12472	1kj	26-08-2019	29-08-2020	Heestert, Zwevegem, België	
	BJ 61246	1kj	01-08-2020	13-08-2020	Lebbeke, België	
	BJ 61325	1kj	07-08-2020	08-08-2020	Roeselare, België	
	BJ 61363	1kj	08-08-2020	18-08-2020	Roeselare, België	
	BJ 61380	1kj	08-08-2020	17-07-2021	Biesbosch, Werkendam, NB	Verkeersslachtoffer.
	BJ 61541	1kj	10-08-2020	02-06-2021	Oostvaardersdijk, Lelystad, FL	
	BJ 61554	1kj	10-08-2020	25-08-2020	Herne, België	
	BN 55131	1kj	15-09-2020	13-05-2021	Biesbosch, ZH	
	BJ 61702	1kj	13-08-2020	22-08-2020	Buizingen, Halle, België	
	BN 56847	1kj	23-07-2021	03-08-2021	Oorderen, Antwerpen, België	
	BP 17328	1kj	13-08-2021	21-08-2021	Dannes, Pas-de-Calais, Frankrijk	
	BP 17544	1kj	24-08-2021	25-08-2021	Dannes, Pas-de-Calais, Frankrijk	In één nacht!
	BP 17748	1kj	02-09-2021	05-09-2021	Herentals, België	
BP 17760	1kj	02-09-2021	11-09-2021	Saint-Froult, Charente-Maritime Frankrijk		
Rietzanger	BJ 60686	> 1 kj	07-05-2020	20-07-2020	Oorderen, Antwerpen, België	
	BJ 61398	1kj	08-08-2020	13-08-2020	Lissewegge, Brugge, België	
	BN 56826	1kj	18-07-2021	01-08-2021	Sint-Laureins, Oost-Vlaanderen, België	
Sprinkhaanzanger	BP 17693	1kj	02-09-2021	18-09-2021	Villoslada de Cameros, La Rioja, Spanje	
	BP 17176	1kj	10-08-2021	21-08-2021	Petite Mazière, Villeton, Lot-et-Garonne, Frankrijk	
Zwartkop	V 809362	1kj vrouw	15-09-2016	06-11-2021	Calahorra, La Rioja, Spanje	Alleen poot met ring gevonden.
	V 875017	1kj man	19-09-2017	20-09-2017	Bellem, België	
	V 875159	1kj vrouw	21-09-2017	23-09-2017	Haarzuilens, UT	
	V 972273	1kj vrouw	19-10-2019	19-04-2021	Markranstädt, Saksen, Duitsland	
	V 972735	1e kj	07-07-2020	10-10-2020	Zelev, België	Gecontroleerd als vrouw

	V 973348	1kj vrouw	02-09-2020	12-09-2020	Tirancourt, Somme Frankrijk	
	V 973864	1kj vrouw	19-09-2020	04-10-2020	Sint-Amands, België	
	V 973997	1kj vrouw	22-09-2020	23-09-2020	Brecht, België	
	V 973999	1kj vrouw	22-09-2020	30-09-2020	Mechelen, België	
	V 973318	1kj man	30-08-2020	27-07-2021	Castricum, NH	
	V 973533	1kj man	11-09-2020	20-09-2020	Zomergem, België	
	V 973564	1kj man	11-09-2020	18-09-2021	Solre-sur-Sambre, Erquelinnes, België	
	Y 067430	1kj vrouw	14-10-2020	22-04-2021	Castricum, NH	
Tjiftjaf	APE 253	1kj	16-10-2021	23-10-2021	Westenschouwen, Burgh- Haamstede, ZL	
Goudhaan	APD 335	1 kj man	18-10-2020	26-05-2021	Bognor Regis, West Sussex, Engeland	Verkeers- slachtoffer.
	APD 284	1kj man	18-10-2020	26-10-2020	Lommel, België	
Vuurgoudhaan		1kj vrouw	07-11-2020	18-12-2021 23-12-2021	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
Merel	L 414845	1 kj man	13-11-2016	27-01-2021	Meldreth, Royston, Hertfordshire, Engeland	
Zanglijster	L550755	1 kj	30-09-2020	09-01-2021	Iznájar, Córdoba Spanje	Geschoten.
Roodborst	BJ 11067	1kj	19-10-2018	27-10-2019	Almere, FL	
	BJ 59190	1kj	05-10-2019	27-10-2019	De Kwakel, NH	
	BN 56183	1kj	08-11-2020	27-03-2022	Zwolle, OV	
Nachtegaal	V 972653	1kj	13-06-2020	03-06-2021	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
	V 972919	1kj	07-08-2020	23-04-2021 24-04-2021	Castricum, NH	
Gekraagde Roodstaart	BN 55334	1kj man	30-09-2020	17-05-2021	Holstebro, Midtjylland, Denemarken	Raamslachtoffer
Heggenmus	BN 55670	1 kj	14-10-2020	18-04-2021	Sagehaugen, Vestland, Noorwegen	Raamslachtoffer
	BP 17966	1kj	10-09-2021	03-12-2021	Vogelwijk, Den Haag, ZH	Bij één van onze ringers in de tuin
Groenling	Y 067623	1kj man	20-11-2020	25-08-2021	Wassenaar, ZH	
	Y 067630	1kj man	27-11-2020	05-06-2021	NP Kennemerduinen, NH	Dood gevonden Doodsoorzaak (DWHC) is Trichomonas- infectie ('geel').

* kleed van de vogel tijdens het ringen